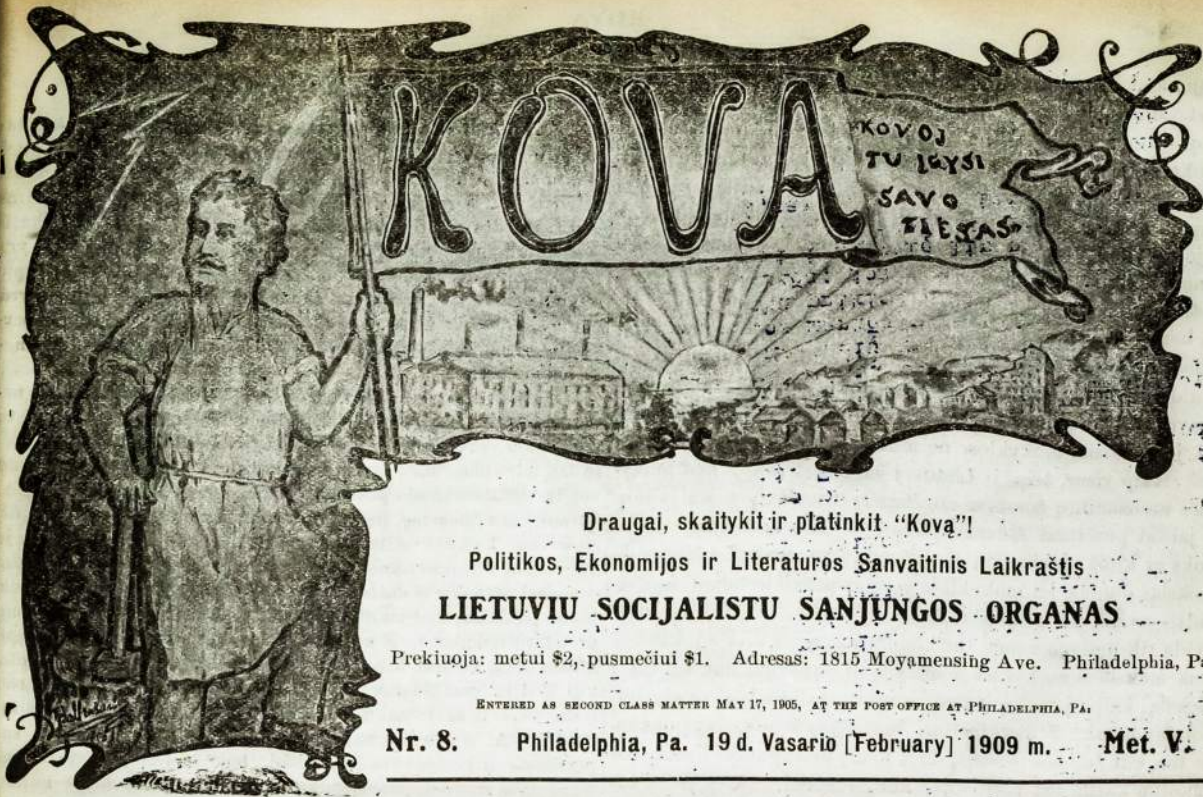


every Friday, by J. O. Shriver  
 e world, \$2.00; Six months  
 ias dailis svieto:  
 nes \$1.00; per metus \$10.00.  
 g Ave., Philadelphia  
 nitetu adrisal:  
 k i e 22 Diamond St. Union City  
 a 1115, 17 James St. Waterbury  
 ota 229 S. Green St. Baltimore  
 E. Moyamensing Ave., Philadelphia  
 Bx 483, Hazelwood Sta., Pittsburgh  
 us, 25 Van Buren St. Philadelphia  
 z n i e, 45 Ward St., Worcester  
 n a s, 236 N. West St. Shenandoah  
 5, 119 E. Center St. Shenandoah  
 a u s k a s 309 Charles St. Scranton  
 k a s, 324 So Morgan St. Chicago  
 Y.  
 illmerding, Pa.  
 smensing Ave., Philadelphia, Pa.  
 sted St. Chicago, Ill.  
 l st., Brooklyn, N.Y.  
 klyn, N. Y.  
 theny Ave. Springfield, Ill.  
 d st., Brooklyn, N.Y.



**Draugai, skaitykit ir platinkit "Kovą"!**  
 Politikos, Ekonomijos ir Literatūros Sanvaitinis Laikraštis  
**LIETUVIŲ SOCIJALISTŲ SANJUNGOS ORGANAS**  
 Prekiuoja: metui \$2, pusmečiui \$1. Adressas: 1815 Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.  
 ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1905, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA.  
**Nr. 8. Philadelphia, Pa. 19 d. Vasario [February] 1909 m. Met. V.**

## LIETUVIAI DARBININKAI.

Ziurint į svetimų tautų darbininkus ir į lietuvius, patsai savaimi gimsta klausimas: dėlko lietuviai darbininkai savo susipratimu žemiau stovi, kaip kiti? Ar jau lietuvių darbininkų smegenys niekam netikę, ar jie nuo pirmutinio lig paskutinio rambų, tinginiai, kurie tingi apžiūrēt, kame yra, ar čia jau yra kokios kitokios priežastys kad savo susipratimu atsilikom nuo kitų? Taigi ir noriu praskleisti kiek uždanglą, kad pažiūrēt, kame dalykai.

### I.

Pirmų-pirmiausia pažymėsiu, kad viena iš svarbiausių priežasčių mūsų menko susipratimo yra tame, jog pati Lietuva menkai kultūriškai pakilus iš dvasiško atžvilgio (apie ekonominį jos stovį da nekalbėsiu). Kad Lietuvoje negalėjo išsi-sklaidyti niuksanti tamsa, yra dvi artimiausios priežastys — uždrausta spauda ir mokyklos.

Kuone pusę šimtmečio gynė mums caro bernai spaudą turėti. Tas kliudė mūsų literatūros normališkam ugiui, turėjom svarbiausį kultūros įrankį perkelti į užsienį ir vogtinai, kontrabanda, kur grėšė, už nekalčiausius daiktus, ir kulkos ir Sibiras, turėjom vogti šviesos spindulius. Bet kad ir buvo daroma visa, ką tik galima buvo, bet kur pakakįsi reikalavimus mažiausia dviejų milijonų žmonių, kad ir kas zin kaip būtų organizuota ir puikiai pastatyta kontrabanda. Negalėjo

mūsų tauta plėtoji savo proto nė grynai mokšliškoj pakraipoj, nė, pagaliaus, negalėjo augti mūsų susipratimas visuomenės klausimuose. Bet juo daugiau dar, imant tą pačią užsienio literatūrą, manau, reikalinga pažymėti, kad tos aplinkybės, kuricse ji turėjo platinties, apsupdamos ją kokia tai paslaptinga šviesa, toli no žmones (skaitančius) nuo tikrojo gyvenimo, kurstė da labiau patriotizmo ugnia kurą ir... tuom trukdė blaivių pažiūrų plėtojimąsi.

Antroji priežastis, kuri teip pat svarbi, kaip spaudos uždraudimas, yra mokyklos. Valdžią ir čionai veikdamą nė kiek neraudonavo; jos politika buvo aiški, nuosekli: «nė spaudos, nė mokyklų!» Tiesą, turėjom liudies mokyklų, bet jų buvo ir mažai, ir tos pačios, kurios buvo, — buvo tyčia netikusiai pastatytos; — tai greičiau turėjo ne tiek šviesti, kiek rusinimo politiką vykinti. Daugel vaikų švietė ir šildė viena saulės šviesa, — apie sluzelninkų vaikus nėra ko jau ir bekalbėti. Ir pripažinti reikia, kad valdžios švietimo platinimas buvo toks, kur su nusistebėjimu žiūrėjo ukininkai, jei koki grintelninkai susimislįje, leido savo vaikus mokyti, žiūrėjo jie savo akims netikėdami ir matė nė šį nė tą, ką tai naujo — «grintelninkai savo vaikus mokina...» — traukė pečius, dvyai buvo, manė: «kam jau jiems da mokslo?» Bet čia tik viena buvo aišku, ko jie patys nė matė, nė jautė, — kad jų lupomis valdžios politika prabilo kuriai ru

**Keliai ir  
 amszkams popier**  
 ti, randasi «Kovos» ad  
 riauais paveiksiais ir  
 sionieriškoms dainoms,  
 veikslų. Visi laiskelin  
 ti visokioms parvoms,  
 is ir parsiuduoda 2 už  
 1,00, 500 už \$4,50, o  
 dresuokite:  
**Administracija  
 yamensing Ave.  
 elphia, Pa.**

**šita sanraša:**  
 1. **ATVIRI LAIŠKEL**  
 1 Socializmo pavasaris  
 2 Paryžiaus komuna  
 3 Caro kėlonė į Sibyrį  
 4 Tėvynė ir jos sūnūs darbininkai  
 5 Sunku kelti su Tėvybe  
 6 Kapitalizmo reakcijos viny  
 7 Darbininkų pažanga  
 8 Rusijos karė su Japonija  
 9 Marselis  
 10 Socializmas  
 11 Ant barikadų  
 12 Raudonas Vėliavas  
 13 Kapitalistų Dievaitė.  
 Tikėjimo palatkytoja!

pėjo, kad ir patys ukininkai mažiausia švietę savo vaikus. Bet valdžia mokslą «platindama», buvo nuosekli ir už mokyklų. Juokus varinėdama su mokyklomis, ji draudė vaikus mokyti ir namuose, kur lengviausia buvo turint žmogų švieti savo vaikus ir grintelninkams. Čia, reikia mislyt, valdžiai rūpėjo ne vien švietimą trukdyti. Galimas daktas, kad ji bijojos, kad teip vadinamieji bakalioriai kartais nebutų žmonės, kurie gali išmokyti vaikus ne vien skaityti-rašyti, bet, kas aršiausia, da suaugusius ir politikos gudrybių. Be to bene bijojos teipogi, kad leidžama namie vaikus mokyti ir duodama tuom progą žmonių inicijatyvai ir veiklumui švietimo dalykuose apsireikšti, — nenustotų žmonių vaikų savo pravoslavijos lizdous ir nepastumėtų žmones greičiau susiprasti, jog valdžiai mokyklose ne mokslas rupi, o visai kas kita.

Kaip visur, teip ir Lietuvoj valdžia troško, kad mokyklos nesuzadintų žmonėse augštesnių dvasiškų reikalavimų, ir jai tat pusėtinai, žinoma, pasisekė. Kas kad skaitosi vienoks ar kitoks mokančių skaityt-rašyt procentas? Mažas da mokslas duotas, jei mokykloje vargais-negalais vaikai turi iškalt — «Žil, bil u babuški sierenkij kozlik...» Per tat mokykla tik neišvengiamai tur klaidinti žmones, kurie jokio beveik mokslo iš mokyklos nematydami, apskritai ima žiurėti į mokslą, kaip į vaikų baikas, kuriems galima leist pasibovyt, kol dar jauni. Mokyklos turi duot tikrą šviesą, jųjū užduotis ten kur žmonės tamsūs, duot jiems priaugančių inteligentiškesnę kartą, bet Lietuvoje, ačiu valdžiai, nieko panašaus nebuvo.

Kaip literatura, teip mokyklos švietė mūsų tautai labai menkai, — darbininkams gi visą laiką buvo tikras patamsis, iš šiojo atžvilgio jųjū tarpe negalėjo rasti nė prakilnesnių dvasių reikalavimų, nė klesinio susipratimo, jųjū tarpe šviesos ugnelė neklajojo ir valdžios akių negaždino, — čia buvo šventa.

J. A d o m a v y č i u s.

(Toliaus bus).



## MUSU KALENDORIUS.

Vasario mėnesis.

21-13-1885. Mire Valles, Paryžiaus Komunos narys.  
2-15-1885. Valstiečiams ne pravoslavams Lietuvoje uždrausta pirkti žemės pėr 50 deš.

3-16-1899. Rusijos valdžia panaikino Finlandijos konstituciją.

4-17-1600. Katalikų dvasiškijai nusprendus, Ryme sudeginta ant laužo gamtininkas filozofas Giordano Bruno.— 1906 m. Kolorados valstybėj (Amer.) be teismo nuosprendžio areštuota trīs Vakarų Kalnakasių Federacijos viršinininkai: Moyer, W. D. Haywood ir G. A. Pettibone ir vogtinai išvežta į Idaho valstybę, kaip to valstybės gubernatoriaus užmušėjus.

5-18-1564. Gimė G. Galilėjus, garsus astronomas. — 1587. Nužudyta Škotijos karalienė Marija Stuart. — 1880. Šuvis caro Žieminiame Rume Peterburge.

6-19-1897. Išleista antroji laida Liet. Soc. D. Partijos programo (hektogr.).

## Adomavičiaus „socijalizmas“.

Ant galo ir «Kovoje» pradėsimė vesti diskusijas apie kapitalizmą ir socijalizmą. Ant mano trumpo straipsnelio, kurį aš prieš rinkimus buvau į «Kovą» papiėšęs, atsiliepia balsas Adomavičiaus («K.» N 2), kurs vardan kokių tenai m e s bando mano pažiūrą «sukritikuoti». Kritika visuomet yra geistina, jeigu tik ji išteka iš gero noro ir padaro logiškus išvedimus. Bet su A. «kritika» yra biskį kitaip. Jis tiesiog pribaudžia tuos, kurie drįsta kalbėti apie socijalizmą ne teip, kaip jam išrodo. O jo nuomonės teip jau yra margos, kaip bile vieno namie augusio «akademčiko», kurs perkaitęs vieną-kitą socijalistišką brošiūrėlę, menasi save tik-ką ne-be antruojū Marksu.

Šiaip ar teip, da ir vėl drįsiu gi rašyti ir net nurodyti A. ne-nuoseklumus. Jisai ištisai pašiepia mano minti, jog kapitalistų tendencija yra darbininkus nuskriausti. Kapitalistai anaipol nė-są jau teip blogi žmonės, tik kapitalizmo tvarkos įstatymai juos verčią kartais šian-ten prasišokti žmoniškume. Akyva, iš kur A. ištraukė sau nuomonę, jog aš ant kapitalistų teip pavojingai užsiuoliau, kad net socijalizmo «teoretikams» prisiėjo šokti į jų apgynimą? Jeigu aš nurodžiau savo straipsnelyje, kad kapitalistai stengiasi ištraukti iš darbininkų kuodidžiausią pelną, tai jau tuom patim pasakiau, kad kapitalizmo įstatymai amžinai yra priešingį proletarų reikalams. Nors į kažį kokią augštybę A. iškeltų kapitalisto dorą, vis-tiek-kapitalistai pasilieka darbo (ar ne darbininkų? Red.) klesos išnaudotojais, pakol jis kapitalizmo atstovo rolę lošia. Apie tą aš ir sakiau, ir rodos tokia nuomonė nesuteikia pavojaus A. «mokslingamjam socijalizmui». Klaidingai A. su persistato ir kitiems bando įkalbėti, būk kapitalizmo įstatymai susideda iš rinkimų procentų, kurie nuo darbininko dalies nupnola. Ne procentai, bet p e l n a s yra kapitalizmo esencija. Kartais kapitalistas paima nuo darbo tik 1%, o kartais net 50% dalių. Kiek jam imti, niekas neapnormuoja, nė A. to negalės parodyti, su savo menamaisiais kapitalizmo įstatymais.

Bet dalykas dar ne tame, kiek kapitalistas paima. Darbininkas vistiek turi reikalaut savo teisių — politiškų ir ekonomiskų — kurių išdėstymui čionai ne vieta. Pasiekiamos jos šiandien at rytoj, reikalauja jų vienas ar milijonai, tame nėra skirtumo. Principas mūsų yra — reikalaut ir kovot. Negalima sutikti su A., kurs nueitnodamas, mano žodžius, kad kapitalistai neina tokius žingsniais «kaip darbininkai reikalauja», sako «taigi tame bėda ir yra, kad tų reikalaujančių darbininkų šiandien da mažas procentas». Anot A. darbininkams nieko dabar nereikia veikti, nes jų da mažai tėra susipratusių... (Čia jau nė kritika, nė polemika, nė tokio išvedimo negalėjo būti. Red.) Palaukit milijonus metų, Adomavičiau!

Išibėgėjęs «socijalizmo» teorijose, A nukeliauja net į Prancūzijos revoliuciją 1789 metų ir dėlei mano nedidelio straipsnelio sujūdino net kritusių už laisvę prancūzų kaulus. Nors to nesitikėjau, bet skaitydamas ją sau už ypatingą garbę, turiu ir apie tai pasakyti, kad A. bereikalo nusigando, jeigu aš pasakiau, kad kapitalizmas remiasi ant valdžios. Jis r e m i a s i. Tą žodį užrašyčia tokiomis stambiomis raidėmis, kokios tik randasi. Kokia tik valdžia esti, visuomet kapitalizmas ją išnaudoja savo tikslams. Kaip Rusijos absoliutizmas, teip ir Šiaurinės Amerikos republikonizmas tik kapitalizmui, o ne proletarizmui taiso vieškeli, apstatydamas jį su kariumene, geltonąja spauda, dvasiškija, tradicijoms, muitais ir tt. Tiktai ant valdžios ir durtuvų kapitalizmo sistema gali žydyt. Ir ne dėlto, kad jį žmonių švietimu ir laisve nesirūpina. Kapitalizmo įstatymai nesirado su žmonijos sutvėrimu, jie atsirado nepaskirtu laiku, teip jau jie galės bile dieną nusibaigti, be A. apginimo.

A. griaudžiasi, kad man pasakė pamokslą. Griaudžiusi

si, nes mes pamokslas bet šreikšti mintis vi kam. Nėsisistatū su ma be nusisųpėjimo si Paryžini, jis prisika darbo valandas. Aš žmogus uždirba sau aš, pasikau už vietą, kas tie išvadžioji Amerikos darbininkų miao tą iš veikalėlio Gal ir jis suklydo prie bitų mažomis. Tai čilas, visokiose kiti tėjios laiku prasitar rem ne su blogu noru ne kapitalistas. Mēs mums laiko aptiekori gumentą. Jeigu karti krialeis gal ne visai iš (1 B.) tai tegul A. neu Jie nolatots mums be paskaudin. Jeigu in bus ne mūsų prasišol rjs ir už tą atidirt, kodamas. Čia jo yra-ko (1 B.) darbininkų fabrikų; 2) kapitalis ne su darbininku da kapitalisto privalur Jeigu mēs palmsime, ga, 2) už žaliąją me tai arčiausiai turėsi pitalistui, kaip nut «pridedamąjį». Ba nuoleikamosios\*) v tos pačios dalies, l das padaro. Kapi

Baigime su A. pasako: «Stankus k balsuojama ne už re ty... Mat kaip! Ač sytine, nors jau tai socijalistų partiją, n kų gyvenimą paleng būsime savo klesai (1 Red.) už republik tame ir geistume, ka ir tepasirodytu.

Šioo kartu stata Brooklyn, N.Y. 11

«Kritika visom jai atitradus tokiuose no amžius žmogai p nuivilti, kad kritika kaip «svadžiojimai» neutinink su drg. A trumpam sakinyj), b kad jis «agituoja» už tai išgalvojo ir net in no liet. redaktorians.

## socijalizmas".

e vesti diskusijas apie kapitalizmo straispnelio, kurį aš patsiliepia balsas Adomavičiaus, kad mēs bando mano pažinimą geistina, jeigu tik ji išteigimus. Bet su A. «kritikantuos, kurie drįsta kalbėti o. O jo nuomonės teip jau šio «akademiko», kuris šiuo rūpeli, menasi save tik-ka-

rašyti ir net nurodyti A. mano mintį, jog kapitalizmas. Kapitalistai anaipolizmo tvarkos įstatymai monišku. Akiva, iš kur kapitalistų teip pavojingai «etikams» prisiėjo šokti straipsnelyje, kad kapitalizmas didžiausią pelną, tai jau tatymai amžinai yra prieš-kią augštybę A. iškeltą pasilikia darbo (ar ne darbinis jis kapitalizmo atstovo os tokia nuomonė nesutaliuzmui). Klaidingai A. būk kapitalizmo įstatymuo darbininko dalies nupra kapitalizmo esencija. K x 1%, o kartais net 50% muoja, nē A. to negalės alizmo įstatymais.

kapitalistas paima. Darbinis — politiškų ir ekonomiš- Pasiiekiamos jos šiandienonai, tame nėra skirtisovot. Negalima sutikti su ad kapitalistai neina tola-ja», sako «taigi tame būd-ku šiandien da mažas pro- labar nereikia veikti, ne- u nē kritika, nē polemika, l.) Palaukit milijonus m-

e, A nukeliauia net i Pr- mano nedidelio straisp- eųzų kaulus. Nors to ne- patingą garbę, turiu ir- usigando, jeigu aš pasak- zios. Jis remiasi. T- nis raidėmis, kokios- uomet kapitalizmas ja- solitizmas, teip ir ši- italizmui, o ne prolet- kariumene, geltonaja spa- tt. Tiktai ant valdž- ydēt. Ir ne dėlto, kad ji- Kapitalizmo įstatymai- sirašo nepaskirtu laiku, A. apginimo. e pamokslą. Griaudžiu-

aš, nes mēs pamokslus turime sakyti ne viens kitam susimane, bet išreikšti mintis visuomenei, visiems skaitantiems darbininkams. Neužsistatau savęs su neklaidingumo skydu, bet negalima be nusišypsojimo skaityti A. filipikas apie mano «klaidas». Pavyzdžiui, jis prisikabino net ir prie išvadžiojimų apie dienos darbo valandas. Aš rašiau; kad per pirmasias dvi valandas žmogus uždriba sau algą, antras dvi valandas už žalią medžiagą, paskiau už vietą, mašinas, užveizdoms. Neturiu pretencijos, kad tie išvadžiojimai būtų smulkiai teisingi. Jie seniai jau Amerikos darbininkų laikraščiuose yra minavojami ir aš paėmiau tą iš veikalėlio «What is, and what is not», John'o M. Work. Gal ir jis suklydo prieš A.? Gal mēs visi nusidėjom? Bet regis tai būtų mažmožis. Tai da tik hipoteza, kurių mūsų judėjimas yra pilnas, visokiuose klausimuose. Kada kas nors iš mūsų agitaacijos laiku prasitarēm tokiais faktais i minia, tai mēs tą padarēm ne su blogu noru. Nereikia bijot, kad tuomi mēs suvargišime kapitalistus. Mēs kalbam už save, mēs nuskriausti, nėra mums laiko aptiekoriškoms svarstyklėms nusverti kiekvieną argumentą. Jeigu kartais mūsų žodžiuose, agituojant, ir pasitaiko krislelis gal ne visai išteisinamas mokslingojo socijalizmo principūs, (1 R.) tai tegul A. nenusigasta, iš to nebus kapitalistams skriaudos. Jie nuolatos mums imuoja ir net meluose mūsų skurdų gyvenimą paskandina. Jeigu imant tą dalyką ir iš moksliško atvilgio, gal bus ne mūsų prasišokta, bet A. Jis sako, kad darbininkas da tūris ir už tą atidirbt, ką kapitalistas praverė darbininko beješkodamas. Čia jo yra dvi klaidos: 1) Amerikoje kapitalistai neieško (? R.) darbininkų, nes šimtai stovi kas rytas ir vakaras prie fabrikų; 2) kapitalistai pramone rizikuoja tik pats ant savęs, o ne su darbininku dalinasi, todėl darbininkas neturi jokių prie kapitalisto privalumų nē prieš pasamdymą, nē po pasamdymo. Jeigu mēs paimsime, kad darbininkas dirba 4 val.; iš tų: 2 už algą, 2½ už žalią medžiagą, kit-ka vėl už vietą, mašinas, užveizdai, tai arčiausiai turėsime, kad 2-3 valandas darbininkas dirba kapitalistui, kaipo nuoliekamajį (? R.) darbą, arba kaip A. vadina «pridedamajį». Bankierius, dvarponis ir pirkliai jau nebe prie nuoliekamosios\*) vertybės ateina dalinties, kaip, A. sako, bet prie tos pačios dalies, kurią pirmiaus darbininkas per pirmas valandas padaro. Kapitalisto pelnas veik visą pasilieka jam.

Baigsime su A. ir labai keistu dalyku! Jis ant galo štai ką pasako: «Stankus klysta... būk išnaudojimas pasibaigsias, jei bus balsuojama ne už republikonų ir demokratų partijas, o už socialistų... Mat kaip! Ačiu, Adomavičiaus: mēs tamistos vienok noklausysime, nors jau tai būtų ir «nemoksliskai», bet mēs balsuosime už socialistų partiją, nes tik jos programos šiek-tiek mums žada sunkų gyvenimą palengvint. Gal mēs prieš tamistą ir klysime, bet būsime savo klesai ištikime, kad ir kažki kaip tamista agituotumei (? Red.) už republikonus ir demokratus, mēs jau juos seniai pažistame ir geistume, kad mūsų laikraštėlyj tokių suvadžiojimų retai ir tepasirodytų.

Šiuo kartu statau tašką.

Brooklyn, N.Y. 12.I.09.

J. A. Stankus...

«Kritika visuomet yr geistina» — tai teisybė. Ir džiaugiasi, jai atsiradus tokiuose klausimuose, kuriuos puikiai išgvildenti vieno amžiaus žmogui permaža... O gvildenti reikia. Bet kaip reikia nusivilti, kad kritika gali pagimdyti tokius baisius prikaišiojimus, kaip «suvadžiojimai» ir t.p. Tame parlamentarizmo klausime mēs nesutinkam su drg. A. nuomone (nors da ji negana aiški tam trumpam sakinyj), bet jokiū būdu skaitytojas iš to neišgalvos, kad jis «agituoja» už rep. ar demokratus! Drg. Stankus vienok taitai išgalvojo ir net ima kolytiotis teip, kad — nors tai paimta iš vieno liet. redaktorius.leksikono, — turėjau tatai išbraukti. Red.

\*) Visai nepasekmingai nukalta: geriaus „pridedamoji“, „perviršinė“ vertybė. Red.

## POLITIŠKOS ŽINIOS.

**Am. Jungt. Valstybes.** Kaip Rusijos, teip ir Amerikos valdžia šiuo tarpu padarė didelį išpūdį savo «valdiniam». Oklahomos gubernatorius Haskell tapo apkaltintas už valstybės žemės paglemžimą per suktybę. Bet tai esanti da nedidžiausia ta jo vagystė, prieš kitas visokias šelmystes. Haskellis buvo prieš rinkimus Demokratų Partijos išdininkas. Ir Amerikos susiviešijusių darbininkų prezidentas Gompers agitavė ripkti demokratų kandidatus. Darbininkai klausė. Kaip da jie žemai stovi susipratime, tiors ir susivieniję! — Haskell dėl to skuudo, sako, atsisakysias nuo gubernatoria vimo. Tai teip jau nuolankus!

Rooseveltui kongresas nosi nubraukė: visai atmetė jo, metinio pranešimo dalį, kur kalbama apie šnipus, kurie turėtų prižiūrēt ir kongreso narius. Tas rezoliucijoj pavadinta pažeminimu kongreso ir jo teisių.

Kalifornijos seimas vas. 11 d. 41 balsu prieš 37 atmetė įstatymo sumanyką, kad japonų vaikai būtų atskirti publiškose mokyklose nuo baltveidžių mokinių. Prezid. Rooseveltas dėl tos priežasties sveikina ir taria ačiu Kalifornijos žmonėms ir seimui. Mat tas sumanymas lyg ant patyčių jam ir įvyko, už tai, kad tame dalyke jis buvo įsikišęs i «vidurinius» valstybės (Kalif.) reikalus.

Newport News, Virginijoje, aną savaitę išleido i jures naują karišką laivą šarvuocių vardū «Delaware», kuris esąs didžiausias už visos pasaulės šarvuocius (iki šiol «didžiausiojo» garbė priklausė Anglijai). Kongresas (parlamentas) nutarė įtaisyti da tris šarvuocius panašius i «Delaware»; jų vardai: «North Dakota», «Florida» ir «Utah». (Pirmąjį budavos Quincy, Mass., 2-ji New Yorke, 3-ji — Camden, N.J.). «Delaware» neš 900 kareivų.

**Vokietija.** Anglijos karalius Edward ir karalienė Aleksandra vasario 9 d. atvažiavo i Berlyną, kuriuos juodu karštai priėmė juodviejų draugas bedarbis Wilhelmas, teip, kaip ji vasarą priėmė Anglijos bereikalinių sosto dilintojai. Bedarbiai darbininkai su ruošė prieš tuos monarkas didelę parodą: atlaikė daugybę įvairiose miesto dalyse susirinkimų ir ėjo prie cėsoriaus rūmų. Policija nepadarė muštynių.

**Rusija.** Valdžia padavė dūmai sumanyką priešais kynų ir korejiečių ateivystę Amuro apygardėje. Socijaldemokratų atstovų kuopa tame klausime priėmė rezoliucija, kur tarp kito ko pasakyta: Prisiiliktant nutarimų tarptautiškojo socijalistų kongreso Stuttgarte, mēs pasmerkjame visokias priemones link kyniečių ir korejiečių ateivystės apribavimo. Vietinių darbininkų reikalai turi būt apginti: įvedant neapribuotą streikų, susivienijimų ir susirinkimų laisvę visiems darbininkams, nežiūrint ar jie tautiečiai ar svetimi — ateiviai, ir duodant jiems vienodą lygybę; padavadijant, kad visi kontraktorai mokėtų algą pagal sutartį su darbininkų sąjungoms.

(Amerikos «Socialist Party» turėtų pasimokyti nuo Rusijos socijaldemokratų tame pat ateivystės klausime!)

## IŠ PARTIJU GYVENIMO.

Suvalkijos Apskričio L. S. D. P. konferencija, Konferencija atsibuvo pradžioj sausio mėnesio, sušaukta su tikslu išrinkti atstovą i partijos susivažiavimą.

1) Konferencija priėmė sekančią dienų tvarką: 1) Pranešimai, 2) Pranešimas apie partijos susivažiavimą, 3) Atstovystė nuo Suvalkijos apskričio, 4) Darbas kaimė, 5) Agrariškas klausimas, 6) Lėšos susivažiavimui, 7) Rinkimai i susivažiavimą, 8) Atsinešimas prie Suvalkijos «eserų», 9) Literatūros platinimas, 10) Sumanymai.

Agrarišką klausimą įnešta į dienos tvarką tik dėlto, kad konferencijoj dalyvavo naujų draugų ir norėta su tuo klausimu plačiau susipažinti.

Nutarimai:

1) .....  
2) .....  
3) ...Nors S. A. turi teisę pasiūsti du atstovus į Part. Sus., bet dėl lėšų stokos nutarta pasiūsti tik vienas.

4) Kaimo darbe nutarta ateiityje rūpintis atkreipti didesnę atydą į kaimo proletariją, o kaslink mažžemių, tai juos traukti prie partijos kiek spėkos leis ir kiek tą vietinės sąlygos leis... Geresnis darbo pastatymas reikalauja a) visą kaimo organizaciją pertvarkyt, b) arčiau surišt visus kaimo darbo apskričius, c) visą kaimo darbo vedimą pavesti bendram komitetui, d) įsteigti bendrą kasą, e) išdirbti taisykles dėl smulkmenų kaimo darbo organizacijos, f) visas kaimo darbas reikalauja tam tikro organizatoriaus, g) įsteigti (kiek galima) kiekvienam apskritij tam tikrą augštesnę kuopą dėl išdirbimo organizatorių ir agitatorių, h) agitatyviškos literatūros, i) atkreipti didesnę atydą į partijos discipliną, j) prisitaikant prie naujų sąlygų pataisyti Partijos statutą.

Kaslink darbo Suv. apsk., tai nutarta, kad kiekvienas narys kas mėnuo mokėtų į Apsk. kasą po 10 kap. (Ligšiol rajonai nukeldavo 50 arba 70% savo įplaukų).

5) Ir ši konferencija išsitarė kaslink agrariško klausimo teip, kaip pereita, t. y. kad laukų proletarijatas nereikalauja atskirios agrariškos programos ir už tai s. d. partijai pakanka vien taktikos. S. d. neužsima apginimu smulkios nuosavybės, nes tai ne jos reikalai. Daug valstiečiams prižadėti neapsimoka, nes tie prižadėję mai vis vien nebus išpildyti. Jeigu klerikalai valstiečiams ir daugiau prižadėtų už s. d. ir tuom juos patrauktų paskui save, tai to nereikia bijotis, nes ir klerikalai savo prižadėjimų neišpildys. Mažžemiai, klerikalų apgauti, atsimes nuo jų.

6) .....

7) Išrinktas atstovas (slaptu balsavimu) į susivažiavimą.

8) Suvalkų gub. tarp kaimiečių plačiasis savotiškas «eserizmas». a) To «eserizmo» platintojai veidmainingai vedė agitaciją, t. y. vienose vietose prisitaikydavo prie ūkininkų ir ėjo prieš darbininkus. Kitose vietose, priešingai, jie prisitaikydavo prie darbininkų. b) Biaurino esdiečius už tai, kad pastarieji kursto darbininkus prieš ūkininkus. c) Šmeižė esdiečius, būk paskutiniai, mėnesinius narių mokesčius nežinia kur deda. d) Viešai skelbdavo, būk L.S.D.P. išplėšė Rūdos «karbonką». e) Patys vartoja paprastus kriminališkus plėšimus ir užmušimus. Užmušę nekaltus, arba dėl ypatingų piktumų, paskui skelbia, būk tai šnipai. f) Pasisavinimo L.S.D.P. ginklus ir tt. Tą viską matydama, konferencija atrado, kad tarp Suvalkijos «eserų», ką «darbuojasi» kaime, ir žinomos Rusijos Socialistų-Revoliucionierių Partijos nieko bendro taktikoj nėra ir už tai nutarė Suvalkijos «eserus» neskaityti už eserus, neturėti su jais jokių tarppartyviškų narių ir žiūrėti į jų darbus, kaip į paprastus plėšimus.

9) ir 10). Nieko naujo nebuvo nutarta.

5.1.09.

M. B.—is.

## Iš Amerikos darbininku gyvenimo.

Skrybelninkai šaukiasi pašėpos. Kaip buvo neseniai minėta, jog skrybelių darbininkai visoj Amerikoj sustreikavo, gelbėdami savo uniją nuo darbdavių pasikėsimo, nutarimo išmesti unijos «label», tai tas streikas, žinoma, kaip krizio laiku, labai sunkus, ir jau dabar jie šaukiasi pašėpos. Connecticut vals. bankos yra teismo priežiūroj ir dabar darbininkai negali savo sutaupojimų išgauti;

darbdaviai, tai žinodami, nori juos galutinai badu pabaust. Teip nurodoma streikininkų atsišaukime.

«Vergų licitacija» Brooklyne. Miesto «labdarybės» komisijonierius Heberd syki pasakė «Jaunųjų Krikščianų» susirinkime, kad reikalaujanti duonos esą valkatos, tinginiai, ir jis turis darbo, tik tegul dirba. Ant to atsakydamas kitas (ne valdiškas) labdarys E. T. O'Loughlin apskelbė, kad Lincolnno dienoje Parkside presbiterijonų bažnyčioje būsią «vergų licitacija» ir tegul anas labdarys išperka visus bedarbius, negaunančius darbo. Tai tokia buvo demonstracija priešais «oficijališkąją labdarybę», kuri, kaip ir mūs kunigų «Šaltinis», skelbia, kad darbininkai «tinginiai», tingi net negaudami darbo!

Anglekasių unijos susivažiavimas, tęsijasis tris savaites Indianapolis'e, pasibaigė vasario 6 d. dainavimu amerikiečių himno «America». Prezidentu liko tas pats Lewis.

Mažytė savžudė. Boliyar, Pa., vasario 8 d. nusižudė aštuonių metų mergaitė, May Estella. Motina numirė kiek seniaus, ir šita mergaitė turėjo rūpintis jaunesniais dviem vaikučiais. Tėvui pasakius «Tėte, aš nusišausiu», ji įvarė kulką sau į smilkinį.



## SANJUNGOS REIKALAI.

### I-mo rajono VIII konferencija.

I-mo rajono VIII konferencija, atsibuvo 31 dieną sausio 1909 m., Waterbury, Conn.

Delegatų pribuvo 8, rajono komiteto 4 nariai ir 2 nariai Veik. Komiteto. Viso 13 balsų.

Raportai viršininkų: organizatoriaus, sekretoriaus, išdininko ir Veik. Kom. narių priimti.

Dr. J. S. Pruselaičiui išmokėta \$11,95 skolos; rajonas da pasiliko kaltas jam \$5,77. Rajono išde yra \$3,86.

Nutarimai (svarbesniejie): 1. Nutarta netalpinti į organą «Kovą» visą konferencijų protokolą, bet tik svarbesnius ir lytinčius L.S.S-gą nutarimus. Konf. pataria imti tą pavyzdį ir kitiems rajonams.

2. Nutarta, idant I-mo rajono komitetas (teipogi ir visų rajonų) nevertotų organo «Kovos» dėl privatiškų reikalų, kuriuos galima atlikti per laiškus.

3. Nutarta, kad I-mo rajono organizatorius atkreiptų kiek galint atydą link organizavimo kuopų.

4. Nutarta, kad I-mo rajono kuopų organizatoriai išduotų raportus apie kuopų stovį to rajono organizatoriui kas tris mėnesiai, o r. organizatorius — centro sekretoriui, kuris turi išduoti nors paviršutinį pranešimą apie stovį L.S.S. teipgi kas tris mėnesiai.

5. Nutarta rajonui atsiliepti į «Kovos» administraciją, kad liautųsi ir vengtų visas polemikas ir vaidus su sąnariais kitų ir savo organizacijų ir sergėtų savo idėją. užsiėmusieje pildytų savo uždavinius — darbuotųsi labai ir gerovei L.S.S.

6. Nutarta, idant «Kovą», ūmu laik būtų permaininga nuo drg. J.O. Širvydo ant L.S.S. vardo.

7. Nutarta laukti su konstitucijos išvertimu (iš anglų kalbos) iki Sąjungos konstitucija nebus išdirbta. Tada seniaus išrinktoji komisija tai apdirbs.

8. Sekanti konferencija nutarta laikyti Hartford, Conn.

9. I-mo rajono viršininkais pasiliko: org. J. J. Gerdauskas, 38 Union St. New Britain, Conn., sekr. L. Langis, 16 Pasco St. Meriden, Conn., kas. K. Senkus, 201 Washington St. New Britain, Conn. Pirms. K. Senkus, sekr. A. Dauksūtė.

Ror

Rašyti reikia pienes, neperšvie

Žinios turi b privadžiojimų ir j bus patalpintos.

Central, Ill. nedidelis svečių l ky mokyklai — 1 reikalauja? Red.).

Athol, Mass.

tas rašė, kad čia su čiuų. Teip buv kreipis į centro v miesteliui, — Ora miniu. Gavom pata gali gyvuoti kuopos. Tai mes ir sutvėrėm. Visi pristojusieje su kim, į trumpą laiką mai buvo 2 sykiu į n gi įkurėm knygynėl pašalines ypatas nauc knyg.

Athol, Mass. Či

stė (ką tos raidės reiši susivėrus 114 kp. Lie savo narių skaičium, l li, kurio leidžia vis moka per mėnesį ir gai dama dykai skaityti. gai ir senutės, nepralei yra po nr. 35 Essex St. gūčių pasiakaitymui.

Darbai čia eina ne gauti. 24 sausio žmonė su žaibais.

Homestead, Pa. 8

kime, užbaigus reikalus, Jovaro eiles, dėl kokios ir apie drago Jovaro da nutarė paankauti jam y «Kovą» kaip ir praeitais paankauta, išviso \$3,00. nelini.

Chicago, Ill. Mės 4 patalpojimų štai ką: koks ki «žveliniai» užtrukdė ( užtrukdė, bet ne žvėris, ti

o «labdarybės» komisijos  
«krikščianų» susirinkime,  
giniai, ir jis turis darbo,  
s (ne valdiškas) labdarybės  
dijoje Parkside presbiterijos  
ir tegul anas labdarybės  
darbo. Tai tokia buvo  
darybės, kuri, kaip ir  
inkai «tinginiai», tingi

psiašis tris savaites Indiano  
mu amerikiečių himno «Am

ario 8 d. nusižudė aštuoni  
numirė kiek seniaus, ir  
viem vaikučiai. Tėvai pa  
ką sau į smilkinį.

## REIKALAI.

### Referencija.

tsibuvo 31 dieną sausio 190

eto 4 nariai ir 2 nariai Ve

aus, sekretoriaus, išdini

1,95 skolos; rajonas da p  
a \$3,86.

irtarta netalpinti į organ  
et tik svarbesnius ir lyti  
a imti tą pavyzdį ir kiti

nitetas (teipogi ir visų n  
privatiškų reikalų, kuri

izatorius atkreiptų kiek p

q organizatoriai išduotų n

anizatoriui kas tris mėn  
toriui, kuris turi išduo  
L.S.S. teipgi kas tris mėn

ovos» administracija, ka  
idus su sąnariais kitų ir  
išsiėmusieji pildytų sav  
rei L.S.S.

ikr būtų permaintyta nu

išvertimu (iš anglų kalbo  
a. Tada seniaus išrinkto

kyti Hartford, Conn.

o: org. J. J. Gerdauskas  
L. Langis, 16 Pasco St.  
Washington St. New Britain  
kus, sek. A. Dauksūnė.

## Korespondencijos.

*Rašyti* reikia visados tik juodu rašalu ir tik ant vienos pusės po-  
piero, neparšviečiamos; viršuje palikti bent dvi eilutes neužrašytas.

*Žinios* turi būt teisingos, paduotos teip, kaip atsitiko, be ilgų  
privadžiojimų ir pamokinių. Žinios iš darbininkų gyvenimo visados  
bus patalpinamos.

**Central, Ill.** Čia buvo krikštynos pas F. Pupkį, kur  
nedidelis svečių būrelis besilinksmindamas sumetė \$1,66 au-  
kų mokyklai — Indianos universitetui (kas ir kam tų aukų  
reikalauja? Red.).  
Šilakojo Arzuolas.

**Athol, Mass.** 49 nr., 1908 m., «Kovos» koresponden-  
tas rašė, kad čia susitvėrus 111 kuopa LSS iš dviejų mies-  
čiukų. Teip buvo manyta, bet neįvyko. Buvo nutarta  
kreiptis į centro valdybą, kaslink išėmimo čarterio abiem  
miesteliams, — Orange, Mass., 111 kuopa jau gyvavo pir-  
miau. Gavom patarimą nuo centro sek. Puskunigio, jog  
gali gyvuoti kuopos viena arti kitos, o tik veikti susidėjus.  
Tai mes ir sutvėrėm skyrium 114 kuopą LSS iš 6-narių.  
Visi pristojusieji su gerais norais ir darbštus vyrai. Pašiti-  
kimi, į trumpą laiką pasidaugis narių skaitlius. Susirinki-  
mai buvo 2 sykiu į mėnesį: 1-mą ir 3-čią sekmadienį. Teip-  
gi įkurėm knygynėlį po nr. 35 Essex Str. Užkviečiam ir  
pašalines ypates naudotis tuo knygynėliu, kur yra visokių  
knygų.  
Org. Juozas Tautonis.

**Athol, Mass.** Čia yra A. B. M. D. pašelpinė draugy-  
stė (ką tos raidės reiškia? Red.), 117 kuopa SLA ir nesu-  
susitvėrus 114 kp. Liet. Soc. S. Nors pastaroji ir nedidelė  
savo narių skaičium, bet savo pasidarbavimu įkurė knygynė-  
lį, kuriuo leidžia visiems lengvai naudotis; tik po 10c. pri-  
moka per mėnesį ir gali po 2 ekz. iššinėsti, o ant vietos du-  
dama dykai skaityti. Yra visokio turinio knygelių. Drau-  
gai ir sesutės, nepraleiskit progos, atsilankykite! Knygynas  
yra po nr. 35 Essex St. Galėsit pasirinkti sau mylimų kny-  
gučių pasiskaitymui.

Darbai čia eina neblogai, bet pribuvusiems sunku jie  
gauti. 24 sausio žmonės labai nustebino smarki perkuñija  
su žaibais.  
Skaitytojas.

**Homestead, Pa.** 88 kp. LSS savo mėnesiniame susirinkime,  
užbaigus reikalus, L. Verbliugevičiui paaiškinus apie  
Jovaro eiles, dėl kokios priežasties jos nušėtojo lanke mums  
ir apie draugo Jovaro dabartinį kritišką padėjimą — draugai  
nutarė paaukauti jam ypatingai, kad jo eilės puoštų mūsų  
«Kovą» kaip ir praeitais metais. Sumesta ir iš kuopos išdo-  
paaukauta, išviso \$3,00. Nutarta pasiųsti išdiniukui Sta-  
neliui.

**Chicago, Ill.** Męs 4 kp. LSS, sausio 31 d. susirinkime  
patėmijom štai ką: koks M. S. Kalvis rašo «Kovoj», jog ko-  
ki «žvėreliai» užtrukdė Chicagoj mūsų prakalbą. Tas tiesa:  
užtrukdė, bet ne žvėrįs, tik žmonės, kaip ir męs. Męs išdrį-

stame peikti korespondentą ir redaktorių, kurie galėtų pa-  
keisti į kitą žodį, nes tas gadina mūsų propagandą.

Tikiuos, jog neatsitiks tokios klaidos «Kovoj»  
Vardan 4 tos kp. LSS.

Ig. Alėvanas, rašt.

B. K. Radzevičius.

Tas labai gerai. Tik reikia tēmyt į pačių protestuotojų  
nuoseklumą.  
Red.

**Du Bois, Pa.** Sausio 30 d. LSS 115 kuopa įrengė ba-  
lių. Žmonių mažai buvo. Mat labai persekiojami sociali-  
stai; pirmas žodis, kalbėjus: bedieviai, paleistūviai, plesikiai!  
Ant rytojaus buvo prakalbos, tiktai nežinau, dėl ko neatva-  
ziavo kalbėtojai. Męs prašėm drg. Kondrotavičią ir Lūko-  
ševičią. Prakalbas męs patys atlikom, bet visgi negerai, kad  
kalbėtojų nebūvo. Vis męs turėjom nuostolį. Tačiau, įsirašė  
į kuopą 4 draugai ir aukų surinkom Purėno bylai \$3,25.

J. Bindokaitis.

**Lewiston, Me.** Sausio 10 d. susitvėrė čia T. M. D. 34  
kuopa iš 13 sąnarių. Šiandien yra jau 18. Sausio 31 d. at-  
sibuvo vestuvės Juozo Apšegos su Franciška Jankevičiute.  
svėčiai atminė draugų kankinius, kurie šiandien vargsta ka-  
lėjimuose, ir suaukavo iš viso \$13,25. Išsiųsta kasieriui J.  
O. Širvydui.  
K. a. z. Vileniškis.

**Argi teisybė?** «Kovos» N3, draugas A. Valinckas sako  
man, kad «ant gatvės aš girdėjau nesąjausmingus žodžius ant  
«Baltimorės Lietuvių Mylėtojų Teatriskos Draugystės». L.  
S. S. 14-tos kp. viešam susirinkime patš drg. A. V. sakė:  
«nerinkit į komisiją tuos, kurie priguli ten!» Mat tąsyk bu-  
vo rinkimas komisijos surengimui lošio ir draugas mus atsky-  
rė kaipo pelus iš grūdų, bet aš nešokau ir neklausiau, kodėl,  
tik sulaukęs diskusijų ir užklausiu: «kame ši draugystė yra  
bloga», tad ir pasipylė: «buržuaziska! kenksminga! daugiau  
kenksminga, negu naudinga» ir it.

Juozas Skorko.

Toljais da autorius aiškina apie draugijos dalykų smulk-  
menas ir apie Bielį — nors sakosi apie jį «mažai žinias», bet  
tas visas išėmė iš klausimo ribų, draugija pati gali teisintis,  
kas ją užkabina. Daugiau šiam klausimui nebus vietos  
«Kovoj».  
Red.

**Kenosha, Wis.** Sausio 17 d. įvy. Peto bažnyčios para-  
pianų metų žymingą tapo nuo 58 kuopos LSS išrinkti dele-  
gatai užkviečiamui prie protesto už Joną Purėną, Krist. Ra-  
dzevičią ir Aleksiejų Lingfordą. Delegatai būvo šie: K.  
Brazevičius ir Vl. Parvanekas. Vietinis klebonas J. Klo-  
nauskis teipgi paaiškino, jog reikia prōtestuoti, kad neišduo-  
tų tas ypates. Vist kaip vienas protestavo. Sausio 24 d.  
susitvėrė kuopa SLA iš 12 ypatų.  
Red.

K. B.

**Thorp, Wis.** Pas mus darbai po biskį slenka. Giriiose  
darbininkų tiek daug be darbo nėra kaip rytinėse valstijose.  
Gruodžio mėnesį, patikėjęs kai kurių laikraščių apgarsini-  
mais, kad Pittsburgė ir apilinkėj darbai pradėjo eiti gerai,

norėjau pasinaudoti geresniu uždabiu — nuvažiauvau tenai, ale buvo atbulai: vietoj, kur reikėjo darbininkų, radau tukstančius be darbo; visos lindynės pilnos bedarbių, kenčiančių šaltį ir alkį. Koznas darbininkas laukė naujo prezidento ir naujų darbų ir uždabiu, ale tas jų laukimas išėjo veltū.

J. Č. Garšva.

**Rochester, N. Y.** Seniai rengiuosi parašyti kelis žodžius apie vietinius lietuvius, bet vargas, kad ne visur drukuoja mano raštus; kiti laikraščiai, užklausus, dėlko nedrukavo, sako, į gurbą patalpinę. Tai ir nesinori rašinėti, o antra, į tuos bedieviškuosius laikraščius rē rašyti nenoriu, o tais bedieviškais ko ne visi laikraščiai ir yra, išskyrus «Žvaigždę» ir «Kovą». «Kovos» aš neskaitau, bet man užgyrė nepažįstamas, jaunas vyrukas, taigi ir mėginu rašyti į «Kovą», gal ir nenienkįs mano raštų.

Šiame mieste lietuvių yra daug, apie 500. Baisus nesutikimas ir tai dėl to, kad į klesas pasidalinę: parapijonai, neprigulmingieji arba pijokai ir socialistai.

Socialistų čia daugybė yra; jie visokius išmislus daro: prelekcijas, referatus, prakalbas, skaitymus, diskusijas, debatus, visokius mitingus; but malonu paklausti, bet baisu nu-eit pas juos, sako: žiaurus žmonės esą. Sykį prieš kalėdas apgarsino prelekcijas; žinoma, žmonių prisirinko visokių. Pradėjo skaityt apie atsiradimą žmogaus, žmogaus tiesas ant žemės, bet nieko nepasakė, kas po smerties bus. Tada vienas vyras, P. Brokas, pradėjo išmėtinėti socialistams, kad apie posmertinį nesirupina. Tai, brangūs broliai lietuviai, kad butumėt matę, kokis trukšmas buvo kaip tą vaikina gine lauk, kad net langai iš durių išbyrėjo. To ne gana, dar P. B. užtai areštavojo, teisė ir vėl areštavojo, nors nieko nepadarė, dar šį sykį neišvarė per kalnus, bet daug pinigų kaštavo P. B. ui. Čia aš nesuprantu, ar galėjo kunigas meluoti? Praeitą vasarą kunigas Vizgirda sakė: Jungtinių Valstijų policija socialistus persekioja, varo į Lietuvą atgal, bet čia aiškiai pasirodė, kad policija už socialistus užstoja. Jei visi toki socialistai, tai blogi žmonės (ne visi! Red.). Dabar aš pats bijau pas juos eiti. (Kas bijo, tą ir vėlnias gzdina, ne tik policija. Red.). Parapijonai jau rengiasi pradėti atvirai vajavotis su jais, ba kitos rodos nėra su jais; ne tik kunigų, bet ir paties popiežiaus jie nebijo (ir vėl apie baimę. Ko čia bijot! Red.). Tesižino, aš jų nepersekiuosiu.

S. D a g i s.

Pone Redaktoriau!

Tai meldžiu patalpinti umai šį mano raštą, gal iš jų ir viens-kits skaitys — tesisarmatys savo tokiais darbais.

Aš — ir daug tokių — mylime mokslą, tik ne su tokia taktika, kaip čia kad padarė. Gaila, kad scijalistai visus geruosius raštus turi, taigi norėdamas gerų knygelių turi prie jų kreiptis.

(Tamsta gerai padarytum, kad prie jų ir prisidėtum, tai ir jų taktika pasitaisytų... tik pirmiaus reikėtų pažint socialistų programą ir tikrąją jų taktiką. Kur tamsta mini, tai ten ne «taktika», tai galėjo but tik klaida, kur, be abejo, kaltės yra ir P. B. — Red.).

**West Frankfort, Ill.** Čia kitokių darbų nėra, kaip tik dvi anglių kasyklos, kurios dirba pilną laiką. Mainiečių skaitlius pasididino ir darbo ne visiems užtenka.

17 d. sausio buvo susirinkimas SLA 164 kuopos; draugai sumetė \$1.40 Purėno ir Rudavičios bylai, o iš kuopos kasos išimta \$2,00, išviso \$3,40, kuriuos pasiunčiam LSS iedninkui A. M. Staneliui.

M. D a v a i n i s.

**Greenpoint, N. Y.** Sausio 23 d. prasidėjo darbas cukrinė; suėmė visus senus darbininkus; pirma tikejosi žmonės, kad ir šviežių ims nemažai, bet veltū. Pradėjo tą dieną rinktis iš apielinkės darbininkai, ir bedarbiai apstojo dirbtuvę ir artimesnes gatves. Visi nori darbo! Per daugybę bedarbių sunku buvo išeiti iš dirbtuvės, neįstengė sargai tako padaryti. Apie ½ valandas besigrudžiant bedarbių miniai, apie 3,000 ypatų, tapo pašaukta policija. Kasdien bedarbių apie 1000 laukia prie cukrinės ir prie kiekvienos dirbtuvės po kelis šimtus. Laikraščiai rašo: tai ten, tai kitur reikalingas darbininkas, bet ne vienoj vietoj bedarbiai patiria, kad melagingai rašo.

Lietuviai Greenpoint'e labai tamsiai gyvena. Bet yra gerai protaujančių kaip vyrų teip ir merginų; tik reikia parodyti jiems tikrą kelią — socializmą.

**Valparaiso, Ind.** Neprošalį bus pranešus ir pasidalinus su brangiais draugais ir abelnai «Kovos» skaitytojais žini iš pirmžengiško judėjimo, pas mus apsireiškusio per darbismą rusų studentų.

Žinoma yra, kokia kova cina už išliuosavimą Rusijos kariautojų: Purėno ir Rudavičiaus. Prie tos kovos prisidėjo ir Valp. universitetas. Kelios savaitės atgal buvo susilaukta visuomeniškas susirinkimas Auditorijoje; pakviesta kalbėti: vietinis krikščionių bažnyčios kun. ir d-tras Bro. Brown ir iš Chicagos Post'as, «Republic» redaktorius. P. prakalbų perskaityta rezoliucija ir vienbalsiai priimta; ji pasiūsta į «baltąjį namą» į Washington'ą. Rinkta aukos, rinkta išviso \$21,00; apmokėjus lešas, likusieji pasiūsta Purėno ir Rud. apginėjų komitetui.

22 d. sausio, atmindami, kaip tą dieną 1905 m. Peterburgo gatvės krauju čiurkleno, Rus. mokiniai susirinkę apie 50 ypatų visokių tautų, mokslo salėj («Science Hall»), tarė jo prakalbas ir dainas. Tik lietuviai-mokiniai savo skaitė niekur ir niekuomet neatsako. O mūs čia yra apie šimtas.

Z. J a n k.

**Springfield, Ill.** Sausio 27 d. Dainininkų Choras paskyrė iš savo izdo \$2,00 Jovaro eilėms. Męs dainininkai daug vartojom jo eilių, pertai prijaučiam ir poeto vargų padėjimą, kad ir jis, kaip girdžiam, labai medegiškai nuspašęs.

A. B r a z i s.

**Bayonne, N. J.** 21 d. sausio, 1909 m., 36 ta kp. LSS parengė teatrą ir balių. 59 kp. LSS iš Hoboken, N. J., lošė «Žilė galvon, vėlnias vuodegon» ir «Nepadėjus mės kasti.» Labai puikiai buvo atlošta, visuomenę pajukio Choras iš Brooklyn'o, N. Y., po vadovyste P. Bukšaus padainavo Lietuvių himną «Lietuva Tėvynė mūsų».

kalno kark meskim nu sti lietuvišk

Sausio nuo altoriai mo mokslą teatru. D. paėmė net jų gerai, ti panaikinti pasakoja, k turėti; girdi O socialista

Chicago

-ros kuopos I gais darbais, apsiėmė surin atliko. Paga Tananevičius, lėse, ir lig šiai kime melaging tos nuo jo su Tananevičius, kuopa; kuopa vogės da ir nu sišalino iš Chi grižo atgal ir iš laikraščiuose, e sino į laikraščiu pėgarsinti man

Dėltogi pr imti į savo tarp cijalistu. Dom plaukai geltoni,

Vaidan

Ežerėny ap goje buvo LSD ir du... pranašai mas neįvyks, nu da draugas A. Š. mas, žiurint iš p vė pranašavę, l turi gerą liežiuvį galvon prikalta, l Tai garsus prana ja, kaip misijone ja socialistu vard

ių darbų nėra, kaip pilną laiką. Mainius užtenka.

SLA 164 kuopos; daros bylai, o iš kuopos pasiuočiam LSS M. Davainia.

prasadėjo darbas, pirmą tikėjosi, pradėjo ta, bedarbiai apstojo, Per daugybę, neįstengė sargai, žiant bedarbių, Kasdien bedarbie kiekvienos dirbtai ten, tai kitur, bedarbiai patiria,

msiai gyvena. Bet merginų; tik reikia, pranešus ir pasidalinuos» skaitytojais, sireiškusio per darb

išliuosavimą, Ruo, Prie tos kovos priaitės atgal buvo sukarijoj; pakviesta kalas kun. ir d-ras Be«Public» redaktorius,

mbalsiai priimta; j, Rinkta aukos, likusieje pasiūsta

dieną 1905 m. Petokiniai susirinkę «Science Hall), tokiniai savo skaitis čia yra apie šimtu

Z. Jank.

ainininkų Choras, Ms. Mūsų daininiam ir poeto vargai medegiskai nu

A. Brazis.

99 m., 36 ta kp. Hoboken, N. J., ir «Nepadėjus naisuomenę pajuokovyste P. BukšmTėvynė mūsų,

kalno karklai», «Kur upelis teka», «Močiute mano» ir «Atsimeskim nuo senojo svieto». Čia da pirmą kartą teko išgirsti lietuviškus dainininkus.

Sausio 24 d. mūsų kun. M. Šedvydis pasiėmęs plakata nuo altoriaus, stengėsi bažnyčioj žmonėms išaiškinti socializmo mokslą: 36 kp. LSS teatrą ir balių išvadino paleistuvių teatru. Da ir kitą nedėlią, 31 d. sausio, socializmo mokslą paėmė net iš «Evangelijos»: girdi, čia Bayoŕne, vakaras butų gerai, tiktai tų paleistuvių socialistų vis veisiasi, jie nori panaikinti privatišką nuosavybę, jie laiko prakalbas ir ten pasakoja, kad žmogus dušios neturi, jie nori ant žemės rojų turėti; girdi, gana yra turtingų milijonierių, argi jie laimingi? O socialistai, girdi, tai arklevagiai.

Darb. Draugas.

**Chicago, Ill.** Pasarga visiems. Buvęs narys 22-ros kuopos LSSA, Domininkas Pukinskas, atsižymėjo blogais darbais, kaip tai: rengiant teatrą «Paskutinė Banga», jis apsiėmė surinkti nuo biznierių pinigus už apskelbimus, ką ir atliko. Pagarsinimus, sykiu su programu, atspaudino M. Tananevičius, kuriam D. Pukinskas, pinigus praleidęs smulkėse, ir lig šiam laikui neužmokėjo, o vienok kuopos susirinkime melagingai pasakė, kad yra jau jam užmokėta, tik kvitotos nuo jo su savim neturįs. Teip ilgą laiką ir traukėsi. M. Tananevičius, nesulaukdamas D. P. su pinigais, kreipėsi į kuopą; kuopa jam ir atlygino \$11,50. O Pukinskas, apsivogęs da ir nuo kitų ypatų po keliatą dešimčių dolerių, prasišalino iš Chicago, nežinia kur. Negavęs darbo kitur, sugrįžo atgal ir išgirdęs apie tai, kad turėjo būti pagarsintas laikraščiuose, ėmė grasinti, sakydamas: «gerai, kad nepagarsino į laikraščius; už tai, girdi, bučia nušovęs, kuris drįstų pagarsinti mane į laikraščius.»

Dėltogi pranešame visoms kuopoms LSSA saugotis priimti į savo tarpą tokį žmogų, kurs melagingai pasivadina socialistu. Domininkas Pukinskas yra nedidelio ūgio, storas, plaukai geltoni, akys mėlynos, be usų, apie 25 metų senūmo.

Vandan 22 ros kp. LSSA

Raštininkas M. Činikas.

Organizatorius M. M. Juška.

## Iš Lietuvos.

**Ežerėnų apskrityje** (Kauno g.) pereito lapkričio pabaigoje buvo LSD 11 kuopelės susirinkimas, kuriame atsikankė ir du... pranašai. Ilgai kalbėjo ir pranašavo, kad socializmas neįvyks, nurodinėjo, kad jokiū būdu negalįs įvykti. Tada draugas A. Š. norėjo nurodyti, kad gal įvykti socializmas, žiurint iš praktiškos pusės. Bet tie du pranašai nesiliovė pranašavę, kad neįvyks. Mat A. B. (vienas pranašas) turi gerą liežiuvių, daug metų tarnavęs prie kunigų ir jam galvon prikalta, kad kunigai gaus viršų ir įvyks inkvizicija. Tai garsus pranašas: ką jam įkalė į galvą, tą jis ir pranašauja, kaip misijonierius. Tik aš nesuprantu, kam A. B. nešioja socialisto vardą? Ar dėl gražumo, ar dėl gerumo? Ro-

dosi, kad dėl gerumo: su socialistų vardu geriau priėti prie socialistų ir pranašauti puikią ateitį žmonijai, kad kunigų norai įvyks... Kitas «draugas», V. P., varė misiją, kad reikią mesti tas darbas, gana! Socializmas neįvyks! Mat tas draugas buvo mągęs, kad socializmas greit įvyks, ir jis liks tokiu ponu! Bet pamątes, kad ne taip greit teįvyks, šaukia mest tą darbą. Mat kokių «socialistų» kartais bėsama.

Ežerėnų Dilgėlė.

**Suvalkija.** (Ištrauka iš laiško). ...Pradėsiu rašyt pilnesnius-platesnius laiškus... Reakcijos nuožnumas be pailsio slėgia lėbyn kiekvieną šviesos ir laisvės apsišreiškimą. Sustabdžius revoliucijos judėjimą, puolėsi kultūros draugijas sloginti; liko užbaigti da su spauda. Daromos kratos beveik pas kiekvieną skaitantį; konfiskuojama labiausia užsienio literatūra ir įieskoma vietinės slaptos spaustuvės. Naujas budas zvejojimo literatūros: per cenzurą leidžia, o policija per kratas konfiskuoja ir skaitytojus areštuoja. Reakcijai siaučiant retinasi opozicija (pasipriešinimas), bailesniejei atsikako nuo visko, už ką persekioja ir tiesiog virsta atžagareiviais.

Turtingesniųjų teisės vis apgnamos. Pavyzdis: ukininkas Kasakaitis (Buktiškių kaimo, Griškabudžio vals.) apskundė policijai darbininką, kuris paėmęs rankpinigius nėjo dirbt; policija ir suareštavo. Kiek kartų darbininkai pas tą patį K-tį, dirbę visus metus, rudenį pavaromi (geruoji neina, nes uždabis tur likt). Tegul pabando ukininką skųst policijai ar teismui — nereikia abejoti, vis tiek nelaimės, teismas tik ukininkų.

Kaip saugojama valsciaus savyvalda, parodo šits atsitikimas: per sueigą (Griškabudžio vals.) ukininkai pareikalavo iš raštinės, kad duotų pirm sueigos apsarstyti vyriausybės raportą; ukininkas Apanavičia (Šukėtų kaimo) perskaitė. Policija ir vaitas tuojaus puolėsi areštuoti skaitytoją. Ukininkai paliepė policijai daboti tvarką — nesikišti į sueigos reikalus.

Kada įvyks ta laisvė? Ar ilgai žmonės tikės is laimės danguje? ar ilgai džiaugsis tik tada, kada įvyksta laisvė, bet bijos kovoti?

**Užpaliai,** Kauno gub., Ukmergės pav. (Ištrauka iš laiško). Nelabai seniai leidžiau jums laiską, bet nesulaukdamas atsakymo, vėl siunčiu, aprašydamas Lietuvos dabartinį padėjimą. Kai klausėte, ar negalima atnaujinti mūsų kuopelė, tai teip yra: daugumas buvusių mūsų draugų visur išisklaidė, o likusieje pametė tą brangų darbą: vieni pavirto į klerikalus (kuniginius), kiti girtuokliauti pradėjo, treti savo ypatingais dalykais užsiėmė ir tt.; bet visuodidžiausia to priežastis — tai baisūs žmonių paskendimas tamsybėn. Susitikau su vienu draugu, južintiškiu, kuris teipgi pasakoja, kad ir pas juos viskas širė; reiktų kaip ir išnaujo pradėti, kas dabar labai yra sunku, tokioms reakcijos bangoms siubuojuant. Ne tik užpalėnai, bet visoj apylenkėj biauiri tamsa viešpatauja.

Mūsų kunigėlis pirma tylėjo, o dabar, pradėjus «V. Žinioms» geiaus rašyt, paleido per pamokslus perkuniškus keiksmus, išvadindamas jas bedieviškoms ir liepia jų visai

neskaiyt. Žinoma, akli pritaria kunigo plepalams, o aš visai neklausau ir netikiu kunigų mokslui, dėlto, kad pavertė bažnyčias šmeižimo namais, kur turi būti skelbiama dora ir teisybė. Tai, drauge, kaip mūsų dvysiški vadovai skelbia meilę artymo. — Policija teipgi darbuojasi ir tyko, kad tik sugauti jai neištikimus, mat nori visai išnaikinti jai priešingus žmones, «buntovėikus».

A n t. N ė r i s.

**Iš Vokietijos. Essai.** Gruodžio 16 d. vieno kapitalisto, kuris turi keletą anglių kasyklų, suėjo šimto metų sukaktuvės, kaip jis tas kasyklas turi; taigi kapitalistas prieš tą dieną savo buržuaziškuose laikraščiuose apskelbė, kad tą dieną švęs ir aukaus darbininkams 10 markių pinigų, pasiinksminimui. Ką jam per tą šimtą metų darbininkai sukrovė—ne vieną milijoną—savo kruvinu prakaitu, tai jis žadėjo numest trupinį. Bet tai dienai atėjus viskas nuėjo veltui ir vietoj paaukauti, da nutraukė darbininkams nuo jų pelno po dvidešimtis fenigų; žinoma, kapitalistai turėjo tą dieną puikią puotą, tai tie pinigai buvo reikalingi vynui arba šampaniui. Da ką sumanė kapitalistai: pašaukė savo keletą darbininkų, žinoma, žinojo kokius pašaukt, kurie dikto sudėjimo, tai tuos visus davė išrinkti ir pas jį į puotą atsiųst. Taigi kapitalistai sako: žiurėkit, koki mano vergai riebus! Tai da jiems tuo kartu nieko nereikia, da jie ir teip perriebus, da aš jiems perdaug moku; reikia juos da labiau prispaust... Žinoma, iš tų riebiųjų nebuvo nė vienas susipratęs žmogus, tik visi kapitalistų patarėjai arba buržuazijos palaikytojai.

J o n a s V o l a s.

## Valstybe ir Socijalizmas.

Pagal Gabriel Deville parašė A. B.

(Taša).

Socijalistai ir toliau turėtų dirbti tokioje pakraipoje, nes tokiu būdu patenka jų žmonės ir jų idėjos į renkamąsias valdiškas vietas, o per tai eina nuolatinė propaganda miniose. Teisybė, kad aplinkybės, kurios niekad nesitaiko prie mūsų norų, gali mus vėliau priversti kitoki veikimo būdą priimti, bet šiandien mums tas da neturi rūpėti. Kolei tokios aplinkybės da neatėjo, tai socijalizmas nieko nelaimės atmetus legališką kovos būdą, o ypačiai nieko nepelnys, jeigu pradėtume kelti maištus ir sukilimus.

Šitos taktikos šalininkams labai tankiai prikišama parlamentarizmas (blogosios parlamento, arba atstovaujančios valdžios, pusės); kaip ir rodos socijalistai būtų kalti užtai, kad kas nors parlamentą, kolei jis gyvuoja, panaudoja savo reikalams! Kaip ir rodos prisitaikymas prie įstatymų arba nusileidimas kokiai įstaičiai reikštų jų užgyrimą!

Lengva kritikuoti parlamentarizmą ir kritikuoti jį teisingai, bet jis vis tiek dėl tų kritikų nyksta. Perkeiskie parlamentarizmo mašineriją, jei gali, arba perkeisk tiek, kiek gali, — ir aš nežinau, kam reikia tokiam darbui priešintis! Reikia tikėtis, kad tie, kurie nepritaria politikai dėlto, kad parlamentarizme negalima staiga įvesti svarbių permairių, greitai pamatys, kad ir patį socijalizmą negalima staiga įvykdyti. [Jiems galima užduoti klausimą: argi užsimoka dirbti ką nors dėl socijalizmo, jeigu dabartinės sąlygose iš to darbo susilaukiame teip menkų vaisių?

## SKAITLINIŲ LAUKAS. Socijalizmas skaitlinėse\*).

Rinkimai praėjo, suvestą balsų skaičiai ir dabar galim atsižiūrėti į savo abazą ir apskaitliuoti savo spēkas. Agitacij, kurią varėm prieš rinkimus žadėjo mums daugiau, ir mes tikėjomes daugiau balsų gausią, negu ištikrųjų gavom. Entuzijazmas, su kuriom mes tą darbą varėm, tankiai uždarė mums akis prieš aiškūs faktus, kuriuos visai nepatėmiję mes džiangėmės netikra ateičia. Entuzijastai apskaitliavo, jog socijalistų partija gaus suvirš milijoną balsų. Net daugelis kapitalistiškų laikraščių panašiai išsireiškė. Labiau konservatyviški socijalistai minė 700-800 tūkstančius. Vienok išaušus 4 dienai lapkričio, kada Jungtinių Valstybių piliečiai išreiškė savo politišką pažvalgą prie balsavimo dėžutės, dalykas virto kitaip; pasirodė, jog mes daug mažiau balsų gavom, negu konservatyviškiausi socijalistai tikėjos. Štai oficiališkai patvirtinta lentelė balsų, mestų 3 d. lapkr. 1908 m. įvairiose valstybėse:

Valstybė	Rep.	Dem.	Soc.
Alabama	25,308	74,374	
Arkansas	56,947	87,044	5,000
California	123,700	126,649	7,974
Colorado	123,700	126,649	7,974
Connecticut	112,815	60,255	5,113
Delaware	25,200	22,134	75
Florida	10,654	31,104	3,747
Georgia	41,692	72,350	564
Idaho	50,095	34,609	6,305
Illinois	629,923	450,810	39,711
Indiana	348,993	338,262	13,476
Iowa	275,210	200,771	8,287
Kansas	197,166	161,209	12,240
Kentucky	235,210	200,771	4,060
Louisiana	9,958	63,568	2,538
Maine	66,987	35,463	1,738
Maryland	111,253	111,117	2,500
Massachusetts	265,966	155,543	10,650
Michigan	333,313	174,313	11,527

\* Žiur. „Kovos“ N 52—08. Red.

Stengtis įvykdyti pabaigtinas reformas parlamentarizme tokiose sąlygose, kuriose parlamentarizmas yra kapitalistų klesos valdžios pavidalas, tai vistiek ką stengtis staigu ir pirmiausiai už viską panaikinti valstybę; o toks pasistengimas, kaip jau buvo išaiškinta, yra be vertės. Jeigu mes išnaudosime kiekvieną patogią progą, kad įvykdyti mums tinkamas permairis arba pagerinimus parlamente, tai mes padarysim labai gerai; tik žinoma, jeigu mes neatsitolysime nuo tikrojo savo tikslo — pilno užkariavimo politiškos valdžios, kad ją panaudoti įvykinimui ekonomiškų darbininkų reikalavimų.

Tie, kurie stengiasi sulaukyti darbininkus nuo dalyvavimo politikoje, gal patys nesusipranta, kad jie padeda kapitalistams. Jie šaukdami: «Nereikia politikos!», atkartoja žodžius buržujų, kurie darbininkams nuolatos teip kalba. Norėdami sulaukyti darbininkus nuo politikos, neleidžia balsuoti neturintiems tam tikro turto, arba nemoka algos išrinktiems atstovams, kaip tai yra Anglijos parlamente. Bet toki būdai jau neturi galybės.

Šių laikų socijalistams neverta užsiiminėti akademiškais ginčais; reikia apdirbti praktiškus, neužginėjimus išvedimus, ir nūtai aš turiu perkrauti tulas taktikas, labiausiai siūlomas vietoj tos, kurią aš tik-ką jums aiškinau.

IV. \*)

Norint apgalėti kapitalistišką draugiją sykiu su jos apginėja valstybe, tūli socijalistai mano, kad tam neužtenka politiškos kovos, ir kad reikia vartoti «visuotinas streikas». Pakalbėkime apie visuotinąjį streiką.

\*) Šitas straipsnis originale daug ilgesnis. Tenai daug plačiau kalbama apie visuotiną streiką. Aš negalėjau papildyti, nes angliškam vertime, kuriom aš naudojuosi, visa pabaigta straipsnio apleista. Mat amerikietis vertėjas mano, kad Amerikoje „visuotinio streiko“ reikšmė labai mažai, už tai jis ir praleido tą dalį, kur plačiau apie tai kalbama. A. B.

Minnesota	.....
Mississippi	.....
Missouri	.....
Montana	.....
Nebraska	.....
Nevada	.....
New Hampshire	.....
New Jersey	.....
New York	.....
North Carolina	.....
North Dakota	.....
Ohio	.....
Oklahoma	.....
Oregon	.....
Pennsylvania	.....
Rhode Island	.....
South Carolina	.....
South Dakota	.....
Tennessee	.....
Texas	.....
Utah	.....
Vermont	.....
Virginia	.....
Washington	.....
West Virginia	.....
Wisconsin	.....
Wyoming	.....
Viso	.....

Valstybė	.....
Alabama	.....
Arkansas	.....
California	.....
Colorado	.....
Connecticut	.....
Delaware	.....
Florida	.....
Georgia	.....
Idaho	.....
Illinois	.....
Indiana	.....
Iowa	.....
Kansas	.....
Kentucky	.....

Turiu iš pradžių mo, ar streikai reik užduoti. Streikai yra kybių, paeančių ir norėtų, negalėtų su sykiu išnaikinti vėrankis ekonomiškose puolinio būdas, apsaugus. Nors tai darbininkų dera kunstyti prie streikų. Tai daly sekmes — nutarti, ar štai, mes turime jiems p... Tai toks, abelnai kalbatų link streikų.

Aš tati pasakiau, teisingiems aiškinimam kurio pasekimungam n... pažvalgas mes turėtum priversti darbdavius n... atmainų samdymo siste kad jau buvo daugybė streikininkų fondai, n... išdėti, o kokios pase



nesē\*).  
 čiai ir dabar galim atstovus. Agitacij, kurią mes, ir mes tikėjome, su entuziazmas, su mūsų akis prieš aiškumą, laugėms netikra atėjusi partija gaus suviršm laikraščių panašiai išsiskirti minė 700-800 tūkstančių kada Jungtinių Valstijų valgas prie balsavimo mes daug mažiau balsavistai tikėjos. Štai oho 3 d. lapkr. 1908 m. (iv)

ep.	Dem.	Soc.
308	74,374	8,626
947	87,044	5,903
700	126,649	7,700
700	126,649	7,700
815	60,255	5,111
200	22,134	1,822
654	31,104	2,309
692	72,350	5,111
095	34,609	2,309
923	450,810	39,777
993	338,262	13,411
210	200,771	8,222
166	161,209	12,222
210	200,771	4,444
958	63,568	2,309
987	35,463	1,822
253	111,117	2,309
966	155,543	10,666
313	174,313	11,111

formas parlamentari-  
 as yra kapitalistų kles-  
 gtis staigu ir pirmi-  
 pasistengimas, kaip  
 nes išnaudosime kiek-  
 nkamas permainas at-  
 ysim labai gerai; tik  
 rojo savo tikslu — pil-  
 panaudoti įvykinim-  
 ninkus nuo dalyvavim-  
 ie padeda kapitalistams  
 kartoja žodžius buržu-  
 Norėdami sulaukyt da-  
 neturintiems tam tik-  
 atstovams, kaip tai  
 neturi galybės.

inėtai akademiškai g-  
 įjamus išvedimus, ir  
 biausiai siūlomas vie-  
 a sykiu su jos apgim-  
 neužtenka politiškos  
 kas». Pakalbėkime ap-  
 ug plačiau kalbama apie  
 riuom aš naudojuosi, via  
 Amerikoje „visuotino strei-  
 i apie tai kalbama. A.B.

Minnesota	195,786	109,433	14,469
Mississippi	4,463	64,250	1,408
Missouri	346,915	345,884	15,398
Montana	32,333	29,326	5,855
Nebraska	126,608	130,781	3,524
Nevada	10,214	10,655	2,029
New Hampshire	55,144	33,655	1,299
New Jersey	265,298	182,522	10,249
New York	870,070	667,468	38,451
North Carolina	114,887	136,928	345
North Dakota	57,771	32,909	2,405
Ohio	572,312	502,721	33,795
Oklahoma	110,550	123,907	21,752
Oregon	62,350	38,049	7,430
Pennsylvania	745,779	448,785	39,913
Rhode Island	43,942	24,706	1,365
South Carolina	3,847	62,289	101
South Dakota	67,466	40,266	2,846
Tennessee	118,287	135,630	1,878
Texas	69,229	227,264	8,524
Utah	61,028	42,601	4,895
Vermont	39,552	11,496	820
Virginia	52,573	82,946	255
Washington	106,062	58,383	14,777
West Virginia	137,869	111,418	3,676
Wisconsin	248,673	166,707	28,146
Wyoming	17,708	12,772	1,396
Viso	7,637,676	6,393,182	448,171

## MAŽESNĖS PARTIJOS.

Valstybė.	Ind.	Pro.	Pop.	Soc.Lab.
Alabama	459	665	1,565	
Arkansas	500	1,000	500	
California	4,377	6,443		
Colorado		559		
Connecticut	728	2,380		608
Delaware	50	650		
Florida	553	1,356	1,946	
Georgia	77	1,059	16,965	
Idaho	207	1,704		
Illinois	7,724	26,364	633	1,680
Indiana	514	18,045	1,193	
Iowa	404	9,837	261	
Kansas		5,032		
Kentucky	200	5,887	333	404

Turiu iš pradžių pasakyti, kad aš nebandysiu išrišti klausimo, ar streikai reikalingi, ar ne. Tokį klausimą net nė negalima užduoti. Streikai yra neišvengtinai vaisius ekonomiškų aplinkybių, paeinančių nuo priešgynumo reikalų, ir socialistai, kad ir norėtų, negalėtų sulaukyti streikų, teip lygiai, kaip negalima su sykiu išnaikinti valstybės. Streikas — tai vienintelis darbininkų įrankis ekonomiškoje kovoje, vienintelis apsigyvenimo arba užpuolimo būdas, apsaugojant savo artimiausius medžiiskus reikalus. Nors tai darbininkų vienintelė tiesa, bet socialistams nepridera kurstyti prie streiko. Ir ne mūsų dalykas išsukti arba splaukyti streiką. Tai dalykas tų pačių, kurie turės panešti streiko pasekmes — nutarti, ar streikuoti, ar ne. Kada jie nutaria streikuoti, mes turime jiems pagelbėti, kad jie kuodaugiausiai laimėtų. Tai toks, abelnai kalbant, yra ir turėtų būti pasielgimas socialistų link streikų.

Aš tatai pasakiau, norėdamas užbėgti kiek galima už akių neteisingiems aiškinimams ir da pridėsiu, kad streikas yra ginklas, kurio pasekmingumą mes neturime per daug girti nepaisant, kokias pažvalgas mes turėtume. Labai atsakančiose aplinkybėse jis gali priversti darbdavius nusileisti; bet jis niekad neįvykdė pamatinių atmainų sandymo sistemoj. Arčiau prisžiūrėjus, mes pamatysim, kad jau buvo daugybė streikų, buvo sudėta ir išeikvota dideli streikininkų fondai, nesuskaitomi pasistengimai ir doleriai buvo išdėti, o kokios pasekmės? Vienur ar kitur atsiektą menki page-

Louisiana	73		
Maine	790	1,487	
Maryland	450	3,000	643
Massachusetts	19,237	4,874	1,011
Michigan	734	16,705	1,086
Minnesota	523	10,154	
Mississippi			1,309
Missouri	397	4,222	1,165
Montana	443	827	
Nebraska			5,179
Nevada	415		
New Hampshire	3584	905	
New Jersey	2,916	4,130	2,916
New York	35,817	22,667	3,877
North Carolina			
North Dakota	38	1,453	
Ohio	439	11,402	160
Oklahoma	274	434	721
Oregon	289	2,682	
Pennsylvania	1,057	36,394	1,222
Rhode Island	1,005	1,016	
South Carolina	43		
South Dakota	88	4,309	
Tennessee	332	360	1,081
Texas	164	1,792	1,042
Utah	87		3,361
Vermont	804	799	
Virginia	51	1,111	105
Washington	248	4,700	25
West Virginia	46	5,107	
Wisconsin		11,579	
Wyoming	64		
Viso	83,186	241,452	33,871

15,421

Taigi išviso gavo balsų:

Taft (Republikonų part.)	7,637,676
Bryan (Demokratų p.)	6,393,182
Debs (Socialistų p.)	447,651
Chafin (Prohibicjonistų p.)	241,252
Hisgen (Independent — nepriklausomoji p.)	83,186
Watson (Populistų p.)	33,821
Gilhaus (Socialist Labor p.)	15,421

Išviso balsuotojų 14,852,239

(Toliaus bus).

rinimai; bet net ten, kur tikrai iškovota pagerinimai, jie vis tiek negalėjo susilyginti su kapitalo bujojimu.

Streikas jau nėra daugiau toks galingas įrankis, iš kurio būtų galima daug tikėtis. Jis jau perėjo iš teorijos į praktiką. Mes matome Jungtinėse Valstybėse ir ir ypatingai Anglijoje milžiniškus streikus, su turtingomis streikininkų kasomis, prirengtus ir vedamus talentuotų organizatorių, o ką jie pelnė? Jungtinėse Valstybėse (Amerikoje) socializmas daug žemiau stovi, negu Europoje. Anglijoje, kur pirmiau streiką laikė už vaista visoms ligoms, dabar išskiai pamatė pavojų ir trūkumus, ir dabar vis labiau salinasi nuo jų, o vietoj to, pradeda augti politiškas veiklumas.

Bandytas jau padarytas. Ekonomiškoje kovoje darbininkų klesla persilpna. Kad ir didžiausias būna pasišventimas ir energija, kovą pralaimi tankiau, negu išlaimi, ir jeigu kada išlaimi, tai taip mažai, kad neapsimoka visos išlaidos ir vargas, kiek turėjo padėti. Politiškoje kovoje, priešingai, darbininkas yra lygiai galingas, kaip ir kapitalistas ir net galingesnis, nes darbininkų klesla skaitlingesnė, teip, kad politiškoje kovoje socializmo įvydinimas yra tik klausimas propagandos ir laiko. Ar gi jūs ištikrųjų netikit, kad mes būtume daug arčiau mūsų tikslo, jeigu nors pusė, tik pusė to pasišventimo ir turto būtų išleista politiška kovai, ką buvo išeikvota nepasekmingiems streikams?

(Toliaus bus).

## Dvi kapeikos.

Parškė šaltas rudens lietus. Molis ant kelio buvo kaip skysta, tįstanti tešla ir šmotais kabinosi į vyžas Trifonui Bezkaftanovui; autai ir apyvaros buvo pridengta moliu aukščiau ryšelių. Trifonas tankiai apsidodavo kelio pakraštyje ir visomis pajiegomis kratydavo nuo kojų molį, bet tas ir vėla prilipdavo.

— O tu, Dieve, kaip sunku! — Dar apie penkiolika verstų yra, kasžin, ar išlaikys mano vyžpalaikės... — dejavo jisai, kasydamas supurusį, rudą pakaušį.

Trifonas ėjo gubernijos miestan įieškoti darbo; nors jokios amatninkystės jis nemokėjo, bet jis manė, kad bernai visada reikalingi turtingiems žmonėms. Nuo kaimo jis nuėjo apie 20 verstų, ir kiek gi kartų prisiminė jam kaimo skurdas: tai pusiau supuvusi, ramsčiai ramstyta bakužė, aplink ją vaikų pulkas, o viduje — bedantė apiplyšusi pati, tai vienas sklypas rugiais užsėtas, kitas neužsėtas, o trečias užstatytas. k u l o k u i (pirkliui) Sazonui Sazonovičiui, tai dvi bliujančios avys ir bėgiojančios po tuščių atslaimą, ir jis dusaudamas vėla klampojo iki pusiau blauzdų ir ėjo toliaus. Lengvutis skrandinis peršlapo ir pasidarė sunkus; krepšys su duona ant pečių svyravo į abi puses.

Prieidamas prie didelio bažnytkiemio su ankšta bažnyčia vienoje pusėje ir karčiamu — kitoje, Trifonas da kartą sunkiai atsiduso ir nusišluostė savo puslėtu delnu prakaituotą, rudą barzdėlę; priėjo prie krautuvės durių.

— Kiek už tas vyžas, gaspador? — paklausė jis bakstedamas pirštu į naujas vyžas, kabančias prie durių.

— Dešimts, — atsakė storpilvis krautuvninkas.

— Hm... aštuonių nepritenka, — da kartą pačiupinėjęs mašnelę ir pažiūrėjęs į dvi kapeikas, pasakė Trifonas ir nuėjo į šalę esančią karčiamą.

Karčiamoj Trifonas atsisėdo palei duris, pasiprašęs pasišildyti. Indelyje buvo arbatinės smetonėlės ir jis išsiėmęs iš savo krepšio duonos šmotelį, norėjo pasidaryt ir valgyti. Už dviejų stalų nuo jo sėdėjo sugrįžęs iš darbo amatninkas ir davė jam savo arbatos stiklą. Trifonas išsigėręs ir suilęs pasijuto nuvargęs ir atsilošęs prie sienos, užsnudo, o per sapną išgirdo, kaip jo kišeniuje pradėjo tarp savęs kalbėtis dvi kapeikos.

«Kaip tiktai išleido mane iš pinigų dirbtuvės, aš nespėjau ir apsimislyti kaip patekau į rankas vargdienių ir pradėjau pereidinėti iš purvino kišeniaus į purviną mašnelę... Ak kiek vargo aš mačiau; tų vargdienių nė nesuskaitysi... Buvau syki radynose pas biedną kruva vaikų apsikrovusį amatninką. Gimdytoja dejavo, o jisai žiūrėjo į manę su ašaroms ir paskui keikė save ir moterį už vaikų gimdymą, ir išėjo mane su tokiais pat vargingais pinigais iš vargo pragerti.

Buvau ir krikštynose pas miesto sąslavynų valytoją, kur vietoj pyragų keturiems svečiams padavė prastos duonos ant geležinės torielkos ir aš vienatinė ir paskutinė nupu-

liau ant torielkos iš našlės-senutės rankos... Vienok pametė mane kurpiaus vaikai; aš pasiritau po grindim... pakili verksmas; prisiejo tam kurpiui pakelti grindį ir paimti mane... Kiek buvo džiaugsmo!... Vieną syk biednas tėvas atnešė grabelį į bažnyčią su savo sunum ir apmainė mane ant žvakės... Bažnyčios sargas įmetė mane į kapeikų skyrių, ir kur aš viską girdėjau, kaip susigraudinęs vargdienis melb kunigo nuleisti kiek už atgiedojimą ekzekvijų, o kunigas rėkė ir trepsėjo, gązdino pekla už nenusileidimą prieš dvasių ypata... O kitas atsitikimas buvo toks: vienas jaunas vaikinai, piemuo, nuvažiavo į miestą pirkti numylėtinei dovanų ir markės paliudijimui, bet kadangi valdzios išde neužsiti nė vienu grašiu, ir valdininkai, kaip tik jų darbas pasibaigė, nelauks tau nė vienintėlės minutos, tai vaikinai, išėjęs at gatves, verkė kaip plakamas, o tuo tarpu aš sau voliojau purvynė pamesta prie vartų... Vaikinas, pamatęs, pamė mane ir ilgai-ilgai bučiavo, kol neatidavė valdininkui... O dabar štai aš esu Trifono kišeniuje. Jis neturi pinigų naujoms vyžoms. Ir vis teip ir teip...» — pasakojo kapeika metais vyresnė už savo draugę.

«Na, o aš mačiau kitišią gyvenimą... O jau kiek juokimų, paniekinimų iškentėjau! — prakalbėjo kita kapeika. — Pagyvenus truputį išde, aš perėjau pas turtingą pabūljį, netikėtai įkliuvau jo mašnoje į aukšinių pinigų tarpą. Tiktai vieną syk tas pirklys užsigėrė ir užmokant restaurant savininkui, girtas, pamatė mane, kaip mes teip biauariai keikę, kad aš kur-tai nusiritau į kampą, o jis ėmė rėkti atarnaujančiųjų: — «Koks velnias pasityčiojo iš manęs su biauurybe!...» Ir aš buvau pas kunigą; tas šykštuolis man teip užkrovė savo skrynioj su dešimtūkais, sidabru ir auksu kad aš vos tik neuždusau, vos suvisai nesurudijau, bet tą laimę neišgailė kenčiau; tik ir vėl ne linksmybei išėjau. Teip. Vaikščiojo po geležinkelio vagonus rinkikas, ką ko aukas varpui ir pirklienė, pas kurią aš tada buvau, ir atidavė mane jam: «ką, sako, vistiek bereikalo voliojasi šeniuje». Aš persigandau ir pamislėjau: bus kaput su manim — į varpą sutarpjs... Ale Dievas mane vėl išgelbėjo rinkikas sau pavogė mane ir pragėrė; — ką, sako, jūs piliuojate, nuparkusios kapeikutės — kvailių yra gana, ką dešimtukų sumes...

— Ei tu, senasis velne, ar tu snaust čia atėjai, Eik lauk iš traktierinės! — suriko karčiamos gaspadorius Trifoną ties pačia jo ausia, judindamas jį už peties. Trifonas Bezkaftanovas pakėlė galvą, patrynė akis, pasikėlė kertės ir užsimetęs ant pečių savo krepšį, išėjo iš karčiamos. Lietus, teip pat, kaip ir pirma, purškė lyg per tankų rejų, ir šai krito lapas nuo lapo pusiaunuogių medžių ir ant Trifono kepurės, kada jis ėjo bažnytkiemiu, palei sodo pinučius. Išėjęs iš bažnytkiemio, jis vėla pradėjo klampoti iki pusiau blauzdų per skystą molį, primindamas savo dviejų kapeikų pasikalbėjimą, kurį jis girdėjo sapne, ir gailėjosi, kad neįėjo išklausti iki galui.

Iš rusų kalbos vertė B. K. K a n d r o t a v i č i u s

Gerbi

Bene teiks

«mąstymams» i

kurį p. A. Ant

«Dėlko žm

Kai aš da

kaip mane mol

pono dievo vei

mųsų sode ma

ėjęs purtysiu

obuolių...

Aš dabar

«Dėlko žm

Kai aš ja

pasiuvo (mažas

dravoti ir galve

čiau ir, pagali

siu...» — ir nie

ryšelj, kurio

pamazgas įkrit

riau ryšelj ant

ir jau... apsi

Ir bučiau jau į

jeina grįčion n

gose, aš kilpą

sibaigė: nutra

karti, mama m

kelniukes atė

niui kelnes pa

favę; kaip ir

no pyragus ke

Dabar jau

pos, esu jau tik

filozofijomis, s

mas: «Dėlko žm

kad laiku man

ašku, kad žm

jog klausimas:

yra pastatytas, t

m o negalima d

tat, kodėl da pir

ti: prie dievo atš

kaip sako, mažas

slus, žinoma, jok

maišelį į pamazg

Kadir man

klausimą — «Dėl

ros širdies ir niek

pindamas — «Dėl

mos vaiskę į pam

Tikrai, dabar

dar socialdemokr

## LAIŠKAS REDAKCIJON.

(Feljetonėlis).

Gerbiamoji Redakcija!

Bene teiksitės vieną kitą laikraščio eilutę pašvęsti mano «mąstymams» išreikšti link svarbiausiojo pasaulij klausimo, kurį p. A. Antonov šiandien yra pakėlęs mūsų tarpe.

«Dėlko žmogus gyvena?»

Kai aš da buvau mažas ir be kelių bėgiojau, aš maniau, kaip mane mokino, kad mirę mes nueisim į dangų, išvysim pono dievo veidą, kad mums bus gera, gera... Tais metais mūsų sode maža obuolių buvo, todėl tikėjau, kad dangių nuėjęs purtysiu dievo oboles ir valgysiu daug-daug gardžių obuolių...

Aš dabar tokioms baikoms nebetikiu.

«Dėlko žmogus gyvena?»

Kai aš jau kiek paugėjau ir kai man siuvėjas kelnukes pasiuvo (mažas mažas da), pasijutau vyrų esąs, ėmiau mandrovoti ir galvoti — «Dėlko žmogus gyvena?» galvojau, mąščiau ir, pagaliaus, tariu: «Baikos gyvenimas... Pasikarsiu...» — ir nieko nebeklausdamas nusirėšau nuo kažergos ryšelj, kurio buvo pririštas surmaišelis su varške; varškė į pamazgas įkrito (man jau kas berupit!), sumėčiau kilpą, užnėriau ryšelj ant kablo, ant kurio vakarais bernai pančius vėja ir jau... apsidairiau... karsiuos... «Baikos gyvenimas...» Ir bučiau jau pasikoręs, bet ant nelaimės, durys — «džyrkš», įeina grįžion mama, — žiuri — surmaišelis su varške pamazgose, aš kilpą rankoj turėdamas lovoj stoviu, ir... liudnai pasibaigė: nutraukus pantį nuo kablo, ant kurio norėjau pasikarti, mama mane teip sudirbo, teip suėdė, negana to, dar ir kelnukes atėmė, — sako: «Susimilk tu, diev', tokiam duriniui kelnės pasiuvom...» Nustojau honoro, nustojau filozofavęs; kaip ir pirma, vėl ėmiau su vaikais bėgioti, iš purvyno pyragus kepti, smėlį ant vėjo barstyti...

Dabar jau aš užaugau, didelis, useliai prasimušė ant lupos, esu jau tikras kavalierius, — truputį susipažinau jau su filozofijomis, su mokslu, dabar manęs nebekankina klausimas: «Dėlko žmogus gyvena?» Esu labai dėkingas mamai, kad laiku man kailį išdirbo ir unarą išmušė, — dabar man aišku, kad žmogus be filozofijų ir mokslų gali suprasti, jog klausimas: «Dėlko žmogus gyvena?» klaidingai yra pastatytas, ant kurio jokio teisingo atsakymo o negalima duoti, — kai prisimenu, suprantu teipogi ir tat, kodėl da pirmutinių kelnelių neišaukęs, norėjau pasikarti: prie dievo atšalau, jam maža tikėjau, buvau priegtam da, kaip sako, mažas, — minkštos galvos, apie filozofijas ir mokslus, žinoma, jokio supratimo neturėjau, na; ir įleidau surmaišelj į pamazgas...

Kadir man nelabai malonu prisipažinti, kaip aš išrišau klausimą — «Dėlko žmogus gyvena?» — bet aš esu labai geros širdies ir niekaip nenoriu, kad ponas A. Antonov besiru pindamas — «Dėlko žmogus gyvena?» — įleistų savo mamos varškę į pamazgas...

Tikrai, dabar nėra ko tokius klausimus risti ir juo labiau dar socialdemokratų laikraštyj. Mano nuomone, reikia pa-

laupt kiek. Kai ponui A. Antonov'ui prasimuš useliai ant lupos, kaip jis siusis kelnės pagal vienos ir tos pačios mierės, kada jis su filozofija ir su mokslu kiek susipažys, tuomet jam šisai nesąmoningas klausimas bus aiškus be jokių rišimų ir nereikės bandyt jo išaiškinti laikraščio skiltyse nė jam pačiam, nė kam kitam.

21-XII-08.

J. Š.

## Delko «Musu Gyvenimas» neišeina.

Tikiuosi, kad «K.» skaitytojai patėmijo mano straipsnelį: «Naujas laikraštis», kur kalbėjau apie susitvėrimą kuopelės vardu «Zinja», kuri buvo užsidavus išleidinėti mėnesinį laikraštėlį «Mūsų Gyvenimas». Buvo teipgi pageidaujama, kad žmonės jį prenumeruotų ir tt. Bet veltui buvo tas rašinėjimas: per du mėnesių nė penkių prenumeratorių negavome. Spausdint laikraštėlį ir jį siuntinėt dykai: visai negalimas daiktas, tai panašus pasielgimas būtų tik biznio darymas! (? Red.). Turint pinigų rankoje, tai galima atrast ir kitokį budą biznio varymui.

Kodėl mus visuomenė neparėmė? Yra daug priežasčių: 1) dar nepraslinko šmėkla bedarbės; 2) kad aš kišausi prie tojo laikraštėlio, kiekvienas gal pasakyt: «Lai K. Rutkus pirmasis išleidžia knygelę, ant kurios spaudos lėšas jau seniai surinko...» 3) Gal prie to prisidėjo kiek ir «Keleivio» redaktorius, kuris įkišo patėmyjimą prie mano straipsnelio (— išleidinėt tokį mėnesinį laikraštėlį be apskelbimų, reikėtų mažiausiai penkiolikos tukstančių iskalno užsimokėjusių prenumeratorių. 4) Gal buvo priežastis ir ta, kad redaktoriaus darbai visuomenei nėra pažįstami ir ar jis atsakantis užimt redagavimą. 5) Gal kitiems rodėsi, kad mes norime tiktai pasinaudot iš visuomenės, teip sakant, daryt sau tik pragyvenimą iš tokio išleidinėjimo ir tt. Bet aš sakysiu, mes buvom pasiryzę spausdint gerus raštus labai visuomenės. Delto išleidinėjimas «Mūsų Gyvenimo» pasilieka atidėtas ant vėliaus. Širdingą ištarių ačių raštininkams: J. Ilgunui, Jovarui ir V. K. Račkauskui; kurie, prašant, umai pasidarbavo, prisiantė veikalėlių. Jeigu mes nesunaudosime, tai rankraščius, pagal norą, perdosime kitoms spaustuvioms arba gražysime atgal. Draugams, prisidėjusiems akcijoms, bus pinigai sugrąžinta.

Nors tokį mūsų apsiskelbimas yra nepadotus ir nepageidaujamas, bet išvengt nebuvo galima nepamėginus.

K. Rutkus.

## DARBININKO KRONIKA.

Atėjo 2 sis numeris «Darbininko Žodžio», (lankų darbininkų laikraštėlio). Plotis ilgis da mažesnis, bet už tai storesnis — 8 pusl. ir spauda geresnė, negu 2-ojo num.

Sausio mėn. įvyko Liet. Soc. Dem. partijos susivažiavimas. Apie jį pirmias neminėta, nes redaktoriui apie tai pranešdamas

vienas iš L.S.D.P. centro draugas nurodė, kad tat rengiama slap-  
tai, kad šnipai nesužinotų pirm laiko. Susivažiavimo peržvalga  
patilps kitam num.

Garsusis lenkų rašėjas Henryk Sienkiewicz sumano įkurti 1910  
metais, dėlei 500 metų sukaktuvių kovos ties Gruenvaldu, visų  
slavų dailės parodą Krokavos miestė.

M. Romerį Vilniaus teismas nubaudė 400 rub. bausme arba  
6-iems mėnesiams kalėjimo už išspausdinimą neva kurstančio prie  
sukilimų straipsnio lenkų laikraštyje «Gaz. Wilenska», kurį jis  
(Rom.) leido 1906 m.

Vėl kalnakastų minia palaidota. Vasario 9 d. Rusijoj apygardė  
Juzuvka vienoj kasykloj atsitiko staigus gaisras ir 150 darbi-  
ninkų liko gyvais palaidoti po žeme.



## „Žmonių knygyno“ pranešimas.

Su viršum metai atgal kelios ypatingos sumanė susidėt į tam tik-  
rą bendrovę ir išleidinėt įvairaus turinio ir visiems prieinamas  
knygeles po bendru antrašu: «Žmonių knygynas».

Dėl įvairių kliūčių bendrovė iki šiol nepradėjo atvirai darbuo-  
tis, nė nesigarsino, tik rinko medegą ir rengėsi prie darbo teip, kad  
syki pradėjus dirbti, nereikėtų sustoti: pirko gerus visiems su-  
prantamai parašytus raštus ir užsakė geriausiems rašėjams tokius  
parašyti. Dabar bendrovė jau turi keletą puikių rankraščių, kiti  
baigiami rašyti; nuo pavasario (balandžio-geg. mėn.) 1909 metų ji  
ryžosi pradėt spaudint knygeles ir leisti į svieta.

«Žmonių knygyne» bus moksliški ir dailės veikalai — raštai iš  
visų mokslo šakų ir dailiosios rašliavos arba, tarptautiškai liežuviu  
sakant — beletristikos, poezijos; taigi bus moksliški, pamokinantieji  
raštai, apysakos, pasakojimai, dainos, eilės, deklamacijos ir tt.

«Žmonių knygyno» raštai bus be partijų ir, parašyti  
pagal naujausius gryo ir nepaperkamo mokslo ištyrimus ir dailės  
reikalavimus. «Žmonių knygyno» raštai nebus agitatyvi-  
ški, t. y. nesiūlys tą ar kitą pakraipą, tik bus pirmieji iš-  
skai, kaip nepriklausomas mokslas, koks gali jau ir šią gadynę  
būti. Abelnai bus tokie raštai, kokie L. S. Sajungai išleisti netin-  
ka, nors jai nepriešingi, kaip moksliški.

Mēs, «Žmonių knygyno» įsteigėjai, manome tuomi prisidėt  
prie visuotino apšvietimo praplatinimo. Mūsų tikslas — paduoti  
žmonėms į rankas žibintuvą, kuris jiems apšviecis visas jų tamsaus  
gyvenimo kertes ir takus prie dvasiško džiaugsmo, laimės ir gero-  
vės. Išvydę toje šviesoje takus ir kelius, žmonės patys žinos, ku-  
riuo jiems parankiau eiti.

Todėl mūsų uždaviniu yra — išleidinėti tokias knygeles, ku-  
rias galėtų lengvai suprasti kiekvienas, kuris moka šiek tiek skai-  
tyti, ir iš kurių galėtų igyti visuotiną apšvietimą plačiausioji žmo-  
nių minia. Dėlto tai ir bus knygelės rašomos kuoprieinamiausiai  
visiems, bus gvildenama įdomiausi mokslo, istorijos, filozofijos ir  
dailės klausimai. Žodžiu sakant, viską, ką šiandien žino mokslin-  
čiai — svietiškieji ir dvasiškieji — viską bandysime paduoti ir  
žmonėms.

Koki raštai tilps «Žmonių knygyne»?

Tokiu būdu mēs leisime svieta raštus, kurie bus dalinami į  
šias rūšis arba skyrius:

1) Mokslai apie draugiją (tarptautiškai vadina-  
si sociologija);

- 2) Mokslas apie gyvybę (biologija);
- 3) Istorijos skyrius (istorija žmonių gyvenimo,  
darbo, kultūros arba apšvietimo ir tt.);
- 4) Filozofijos skyrius;
- 5) Mokslas apie dorą (etika);
- 6) Žemės aprašymas (geografija: kokios ant žemės  
yra šalys, koki jose gyvena žmonės, gyviai, augmens it tt.);
- 7) Mokslas apie žemę (geologija); apie žemės vidu-  
rius ir tt.;
- 8) Astronomija, mokslas apie žvaigždes  
(dangaus istorija ir tt.);
- 9) Beletristika arba dailioji rašliava  
(apysakos, pasakojimai iš žmonių gyvenimo ir tt.);
- 10) Poezija (dainos, eilės, deklamacijos).

Iki šiol jau yra prirengti ir rengiami spaudai šie raštai (kurie  
išeis atskiriomis knygelėmis: *Ant Tėvynės Laukų*, — gražiausias,  
da niekur nespaudintoms Jovaro apysakos; *Teisių ir Įstatymų  
Istorija*, pirmą syk lietuvių kalba parašyta; *Filozofija apie būti ar-  
ba gyvybę* (dūšia, medega, gyvybės jėga, iš ko pačina gyvybė, mir-  
tis ir nemarumas ir tt.); *Kas tai yra mokslai apie gamtą; Ką parodo  
mums mokslai apie draugiją; Žmogaus ant žemės atsiradimas; Senojo ir  
naujojo svieto stebūklai; Kas tai yra teatras ir koki jo uždaviniai*, —  
apie tai, kaip reikia suprasti teatrą, kaip lošti, apie dainavimą, de-  
klamavimą ir tt.; *Stebūklingieji daktarai*, ir kitos knygelės.

Kas mėnuo išeis viena knygelė — didesnė ar  
mažesnė, žiūrint pagal tai, kaip ilgas bus raštas. Kaina (čienia)  
teip pat bus pagal didumą. Per metus išeis 12 knyglių, kurios  
išviso atsieis nuo 1 dol. 50c. iki 2 dol. perkant paskyrium, po vie-  
ną. O prenumerata, arba užrašymas išviršaus — už dvylika kny-  
gučių — tiktai *vienas doleris*; Lietuvoje — 1 rublis. Galima ne visą  
prenumeratą sykiu užsimokėti: pusę reikia mokėti tuojaus, o kitą  
pusę — po 3-4 mėnesių.

Kodėl mēs galime leisti knygeles už dolerį, arba už rublį, kada  
jos yra vertos apie du dolerius? Dėlto, kad skaitytojais išviršaus už-  
simoka; mēs už tuos pinigus ir galime jas išleisti.

Jeigu kam knygelės nepatiks, tai mēs imokėtus pini-  
gus sugrąžisim tuojaus, kaip tik pareika-  
laus, tik pasiliksim už išsiųstasias knygeles tiek, kiek bus ver-  
tos (kokia bus kaina); knyglių, išsiųstų prieš neužganėdinimo iš-  
reikimą, nepriimsim atgal.

Rašyk tuojaus. Nes reikia mums turėti 500 prenumeratorių,  
kad gautume iš pačtos teisę «second class» — siuntinėti «Žm. K.»  
knygeles pigesnėmis lėšomis.

Pinigus reikia siųst «Žmonių knygyno» redaktoriui J. Bal-  
trušaičiui.

«Žmonių knygynas» pradės eit šį pavasarį balandžio ar gegužės  
mėn.

Adrisas: J. Baltrušaitis, 1815 E. Moyamensing Ave.  
Philadelphia, Pa.



## Laiškas iš Tilžes.

Gerbiami draugai! Turint kokį nors reikalą, kursai rišasi su  
išėivyste (emigracija) prašau kreiptis tiesiok į manę. Kiek mano  
jiegose bus, visados stengsiuosi užganėdinti reikalavimus, ypa-  
čiai suteikti patarimą, idant būtų kiekvienas apsaugotas nuo iš-  
naudojimo.

Tankiausiai gydosi žmonės akis (trachomą) prie gydytojų  
agentų aprinktų; tie, kiek iš tūlių arsitikimų žinau, labai nesąži-  
niškai elgiasi, išlupa vargšams pinigus ir tuomi dalykas pasiba-  
gia.

Idant tokie ir panašų  
sumaitų, tai patarčiau š  
keliaut Amerikon arba  
tai lai kreipiasi tuojaus į  
jai daryti. Teipo jau ir v  
nežino kaip ir kokiū būd  
kiekvienam suteiksiu mi  
Su tikru draugiškum

Rašant laišką prašau  
Prašau ir kitų laikra

KR/

A. S. Baulinaičio. Ga  
manymą paduotumėt knop  
galėtų įvykt. Bet vargiai  
duoti — nėr kuo raštų pirl  
kelt, o nė «Kovą».

Ant. Arminai. Eilės s  
žint.

M. Bakutini. Negalim  
gva

Julijai. Teip, bus pat  
J. Nenui. Ar gi negal  
bos laikraščių. Po likvida  
Netilpa.

P. Petroniui, Lewistone  
laiške minite apie «šnipų a  
ti šio, ką toks «socialist  
daro visi, kurie supranta s  
Belkija geresnių faktų apie

P. N. — Kad ir «dieve  
tačiau nepatilps. Ta kor  
jos «Kovoje».

«Koval»

A. S. Baulinaičio — S  
45 knopos įnešimas visuoti  
J. O. Širvydo (R. B. K.) —  
— Mjeli broliai (eil.); K. B. —  
iš Europos: — M. B. — i

Bibli.

(Nauji spausdinai)

Vilniaus kalen  
Zavadskio išleidžiamas. Viln  
Žvaigždės kalen  
59 pusl.

Amerikos lietu  
tama. Sutaisita ir atspaus  
Mas.

Jezus Nazaret  
Jezus Kristus, kaip yra pa  
d-ras Osman Zar-Adusht-H  
pas A. Žėčius. Seattle, Wash.  
National Conven  
ty, held at Chicago, Illinois,  
M. Work. Published by the So

b e (biologija);  
(istorija žmonių gyvenimo);  
s;  
(etika);  
geografija: kokios ant  
gyviai, augmens it tt.);  
(geologija); apie žemės

las apie žvaigždes  
dailioji rašlinė  
enimo ir tt.);  
kliamacijos).

umi spaudai šie raštai (be  
vynės Lauky, — gražios  
pysakos; Teisių ir Įstatymų  
tyta; Filozofija apie būties  
iš ko paeina gyvybė, ir  
kslai apie gamtą; Ką praeina  
žemės atsiradimas; Senovės  
s ir koki jo uždaviniai  
p lošti, apie dainavimą,  
ir kitos knygelės.

kn y gelė — didesni  
s raštas. Kaina (kiek  
išeis 12 knygečių, kuri  
rkant paskyrium, po  
ršaus — už dvyliką  
— 1 rublis. Galima ne  
ia mokėti tuojaus, o

olerį, arba už rublį, ka  
i skaitytojais išvirsau  
išleisti.  
s imokėtus pla  
ip tik pareik  
eles tiek, kiek bus  
orieš neužganėdinimo

si 500 prenumerator  
— siuntinėti «Žm. K.  
» redaktoriui J. B.  
urį balandžio ar gegužės

E. Moyamensing Ave.  
Philadelphia, Pa.

S.  
alą, kursai rišasi  
į manę. Kiek ma  
reikalavimus, ypa  
apsaugotas nuo

mą) prie gydyto  
inau, labai nesij  
i dalykas pasila

Idant tokie ir panašūs atsitikimai liautųsi arba nors šiek-tiek mažėtų, tai patarčiau štai ką: — Norint kam, kad jo giminaitis liautų Amerikon arba Anglijon, o tos ypotos akys nesveikos, tai lai kreipiasi tuojaus į manę. Aš paduosiu patarimą kas išpuola daryti. Teipo jau ir visi tie draugai, kurie grįžta į Lietuvą ir žino kaip ir kokiū būdu geriausiai pereiti sieną (gronyčią) aš kiekvienam suteiksiu mielai patarimą.

Su tikru draugiškumu

J. Vanagaitis Tilžėje, Hohe Str. 81.

Rašant laišką prašau pridėti markutę atsakymui.

Prašau ir kitų laikraščių perspaudinti.



### KRASOS DEŽUTE.

A. S. Raulynaičiui. Galima patalpinti, bet geriau, kad tokį suanymą paduotumėt kuopai ir rajonui svarstyt — tada jis gal ir lėtų įvykt. Bet vargiai priedus bus galima netolimoje ateityje pūti — nēr kuo raštų pirkti, o čia mūsų veikėjai ką kitą rūpinasi, o ne «Kovą».

Ant. Arminai. Eilės «Sulaukus Kovą» netinka. Galime grąšinti.

M. Bakučiui. Negalima pataisyti. Ingersollį verst ne teip lenkų.

Julijui. Teip, bus pataisyta.

J. Nevui. Ar gi negali draugijos nariai likviduoti ją be pagelbos laikraščių. Po likvidacijai tik galima pranešt laikraščiuose, o ne etilps.

P. Petroniui, Lewistone. Nėra naudos apie tą ypata rašyt. O ką iške minite apie «šnipų agentą», tai visgi da negalima teip spres — iš to, ką toks «socialistas» atkalbinėja kitus nuo socialistų. Tai ro visi, kurie supranta savo kvailą didybę, o ne socializmą. Kiekia geresnių faktų apie šnipiškumą.

P. N. — Kad ir «dievo» ir «doros» vardu reikalauste patalpinti, čiaus nepatilps. Ta komedija teip sau tur pasibaigt, be agitacijos «Kovoje».



### «Koval» atsiųsti rankraščiai.

A. S. Raulinaičio — Socialist Labor Party ir Socialist Party; kuopos iņešimas visuotinam referendumui (per L.S.S. sekr.); O. Širvydo (R. R. K.) — Dar aukų klausime; J. Kapustinsko Mjeli broliai (eil.); K. Rutkaus — Dėlei užmetinėjimų; Iš Europos: — M. B — io — L.S.D.P. susivažiavimas.



### Biblijografija.

(Nauji spaudiniai, atsiųsti paminėjimui).

Vilniaus kalendorius 1909 metams. Juozapo Vadskio išleidžiamas. Vilniuje, 1908 m. 81 pusl.

Žvaigždės kalendorius. Shenandoah, Pa. 1909 m. pusl.

Amerikos lietuvių kalendorius 1909 metams. Sutaisita ir atspausa turtu W. J. Petkon, Brockton, Mass.

Jezusas Nazaretėnas, arba apsakymas gyvenimo žaus Kristaus, kaip yra pažymėta tol-ryčių žinyčiose. Parašė Otoman Zar-Adusht-Hanish. Lietuviškai perguldė Juozas A. Zėčius. Seattle, Wash. 1908 m. 105 pusl.

National Convention of the Socialist Party, held at Chicago, Illinois, May 10 to 17, 1908. Edited by John Work. Published by the Socialist Party. Chicago, Ill. 335 pusl.

SKAITYK! SKAITYK!  
Varšavos specialistas  
**FOTOGRAFAS**  
Kiekvienas, kurs iškirps šį aparasinimą ir atsineš pas mus, gaus spilkutę su savo arba keno kito paveikslėliu visai dyka. Neužmirskit adresu:  
**Wolpe Studio**  
421 So. 5th St., Philadelphia, Pa.

**J. Pomerantz**  
Nuo šio laiko duoda didelį 16x20 paveikslą veltui su labai gražiais rėmais, su kiekvėnu tužinu fotografijų už visai žemą prekę.  
**739 So. 2nd St. Philadelphia, Pa.**

Zinomas Rusiškas Fotografas  
**Feldman**  
Prašo lietuviškos, rusiškos ir lenkiškos publikos atkreipti atydą ant jo gero ir greito darbo. Paddidėjimas portretų labai pigiai. Kalba lietuviškai, lenkiškai, rusiškai ir angliskai.  
821-23 So. 2nd St., Philadelphia, Pa.

**Chas. Wyrsh.**  
Wholesale & Retail. Cigarai, tabakas, rūkymo frankiai. Souvenir Post Cards. Popierų vertelgystė. Kuponus apmainom į dovanas. Kalbam lietuviškai, lenkiškai ir rusiškai.  
Cor. 3rd & Noblests., Philadelphia, Pa.

**BLITZSTEIN ir SLOBODKIN'O**  
Aptieka.  
Rose Slobodkin, P. D. Užveizda  
Bell Phone Keystone Phone  
Market 3692 D Main 69-65  
Kalbam rusiškai, lenkiškai ir angliskai. Daktarų galima rasti  
Nuo 8 iki 12 v. vakarų, ir nuo 6 iki 8 v. vakare  
**S. W. cor. 4th & Buttonwood St. PHILADELPHIA, PENNA.**

**NEREIK MOKINTOJU!**  
Gramatika angliskos kalbos mokintis be mokytojo — apdaryta \$1.00  
Valkų Draugas arba kaip mokintis skaityti ir rašyti be mokinio 1.00  
Naujas Budas mokintis rašyti be mokinio [ypač merginoms, kurių daug jau ismoko] 1.00  
Aritmetika mokintis pradiniu rokundū be mokinio. Su paveikslais (apdaryta) 35.  
Pinigus siųskite per Money Order arba pašto markėmis ant šio adreso:  
**P. MIKOLAJNIS**  
P. O. Box 62, New York City.

**MANO APTIEKOJE YRA:**  
Severos kraujo čystytojas.....1.00  
Reumatizmo gyduolė.....1.00  
Sirdies sudrūtinimo vaistas.....1.00  
Nuo galvos skaudėjimo.....1.00  
Motorine regulatorius.....1.00  
Plaučių ir inkstu gyduolė.....1.00  
Sv. Gothardo aliejus.....75  
Mo-tis nuo niežu ir odos.....50  
Mediciniškas odai muilas.....25  
Ir daug kitokių gyduolių.  
**E.W. GILAS, SE. cor. 2nd & Federal st.**

**Rusiškas Notariušas**  
Sutalsau visokius dokumentus, kontraktus, užstatomybę; paliudija parąsus, sutalsau pasportus ir visokias valdiszkas popieras. — Perku ir parduodu namus ir apsaugoju nuo ugnies [insurance]. Duodu rodas. Sukolektuoju pinigus, skolas ir randas. Visi reikale kreipkites pas mane. Zemiausios prekes už tarnyste.  
**Paul M. Myers**  
N. E. Cor. Franklin & Poplar St. PHILADELPHIA, PA.

Bell Phone Kensington 57-  
  
**S. Szveda**  
Lietuviškai Lenkiškas Graborius :  
2409 E. Norris St., Philadelphia.  
Vilna reikaluose kreipkites pas savo tautietį, kore visus rekalus atlieka prieliskai ir pigiai.

**VIENYTELE KRAUTUVE**  
Religišku daiktu  
Muzikališku Instrumentu  
Maldūnųgiu lietuvišku ir lenkišku  
Rožančiu, Škaplieriu etc.  
Visus viengencius  
kviečiame atsilankyti  
arba parašyt, o busite visi  
užganeinti. Kalbam lietuviškai, lenkiškai ir maskoliškai.  
**B. Papiernik & Co.**  
3162 Richmond St.  
**PHILADELPHIA, PENNA**

**Rubin'o Aptieka.**  
Geriausi vaistai  
Pigiausios prekės  
Mes gvarantuojame savo tavorą.  
**S. E. cor. 3rd & Green St. Philadelphia, Pa.**

**P. S. Silverman.**  
Rusiškai-Turkiskia Ertis  
19 CARPENTER ST., PHILADIA, PA.  
Telefonai:  
Bell Kena. 36-18-A  
Keystone East 42-21-D  
  
**JONAS F. BAJ**  
Lekiškai-Lietuviška Stainė  
šiaurinej Philadelphia dalyj. Arkliai gatavi kiekvienoj valandoj veselioms, kriskstynoms, pagrabams ir pasivažinejimams.  
2501 Edgemont St., Phila., Pa.

**JOSEPH W. WESOLOWSKI**  
4421 E. Thomson st., Phila., Pa.  
Religiškos knygos, škaplieriai, aproziarėmuose, visokios rusies kryžiai, rašymal popiera, krapylos, švent. tavy pavalkalai ir t. t.

**„KOVOS“  
Administracijos  
randasį šios naujos  
knygos:**

- Baltramiejaug naktis 75c.
  - Kriksčionybė ir Socijalizm. 15
  - Vienas respublikos karalių 10
  - Moteris prieš teisybės ir logikos teismą. 10
  - Ko mus mokina žvaigždės 10
  - Graudų Verksmai (juokinga) 10
  - Amerikiečių Cirkas 5
  - Klebono karčiama 5
  - K. Marx 12
- Platinkit ir skaitykit jas!  
«KOVOS» Administ.  
1815 E. Moyamensing Ave.  
Philadelphia, Pa.

**gatavos**  
**Mokeščių Knygutes L.S.S.**  
Kuopos reikalaukit  
«Kovos» Administracijoje.  
po 2½ c.

**Fotografistas** lietuvis pajieško darbo prie fotografiškos studijos. Baigęs Europoj mokslą ir studijavęs per keliolika metų Amerikoj, todėl turi atsakančią praktiką tame darbe ir geras referencijas. Malonėkit atsišaukti žemiaus padėtu antrašu:  
Grand Studio, 106 Westinghouse Ave., Wilmerding, Pa.

**JEI NORI JAUSTIS LAIMINGU** tai turi pasistengti būti švarus ir dailiai atrodyti. Didžiausias žmogaus turtas, apart sveiko proto — daili išveizda. Parašyk mums savo adresą, pridėdamas 2c. krasos ženklelį atsakymui, o mes tau prisiūsim, kaip gali daliai atrodyti ir užlaikyti veido švarumą be vartojimo kosmetiškų, kenkiančių odai daiktų.  
JOE ALEKSAITIS, 415 W. Oak St., Shenandoah, Pa.



**GREAT WESTERN WATCH CO., DEPT. 76,  
192 W. Broadway, - - New York, N. Y.**

**Prakalbos Homestead!**

Atsibus 21 d. Vasario (Feb.) 1909 m., 7 val. vakare, svetainėj Homestead Saving Bank (ant trečių lubų) Kampas 8th Ave. ir Ann St. Susirinkit kuoskaitlingiausiai.  
88 kp. LSS. Rengėjai.

**Prakalbos ir Diskusijos!**

Bayonne, N. J., parengtos 36 tos kuopos LSS., atsibus 23 d. Vasario, 1909 m., salėje Hooper Cooper, 94-96 E. 22nd St. Prasiūdės nuo 7 val. vakare. Kalbės F. J. Bagočius, «Kovos» Adm. Meldžiam kuoskaitlingiausiai susirinkti. Teipgi galėsite duoti užklausimus.  
Kviečia 36-tos LSS. kp. Komitetas.

**«Kovos» kompletas.**

Galima gauti «Kovos» red. pilnai «Kovos» kompletai 1907 m. ir 1908 metų. Vienas kompletas su prisiuntimu prekuiuoja \$ 2.00.

**Jėzusas Nazaretėnas.**

Ką tik apleido spaudą nauja knygelė, versta iš svetimos kalbos. Iš raštų garbaus filozofa — Otoman Zar-Adusht-Hanish, žinomo ir vieno iš šių dienų garstųjų filozofų ir Saulės garbinimo filozofijos judėjimo vadovo.

Perguldė lietuviškon kalbon J. A. ZECIUS. Knygelė apipileta „Gyvenimas Jėzaus Kristaus“. Kas jį tolėkai buvo, iš kur parėjo, kaip gyveno ir kur mokinosi. Kokius urėdus laikė. Kaip buvo nukryžjavotu, per ką buvo nukryžjavotu ir dėlko. Kokiu būdu iš numirusių prisikėlė ir kaip po prisikėlimul iš numirusių tarpe žmonių vėl gyveno ir mokino.

Knygelė parašyta tikrai istoriškai, faktiškai ir nuosaikiai. Kiekvienas žmogus perskaitęs šią knygelę, daug dažnos, ko ji nlekuomet negirdė jo, nē neskaityt apie šią žydų didvyrį — Jessahą Nazaretėną.

Knygelės didumas 10½ pusl., prekė 35 c. norinti už-iesakyti knygelę kreipkitės šiuo adr.:  
J. A. ZELCIUS  
415 Madison St., Seattle, Wash.

**Visų draugų žiniai.**

Kaip vietiniams miesto Chicagos, teip ir jo aplinkės, kurie su manim turejo artymus reikalus, kaip viešoj agitacijoje, teip ir ypatinguose dalykuose — siuntime pinigų, pirkime laivakoriu — dabar visi teiksites atsilankyti in nauja vieta:  
281 W. North Ave., Chicago, Ill.

Persikeldamas in nauja vieta, savo pardaviniu krantuvele pusefinai padidinau. Dabar mano krantuveje randasi daugybes kuonogražiausiu marškiniu (viršutiniu ir apatiniu), kaklaraisciu, kalnieriui ir kitu mažmoziu, reikalingu apsiuredymui. Daugybe gražiausios ir yvairiausios popieros laiskams.

Teipgi pranešu draugu žiniai, kad aš uzvedžiau prekyste su visais Amerikos lietuviuis, vadinama „MAIL ORDER BUSINESS“. Kiekvienam ant pareikalavimo pasiunciu laikrodzius (kiseninius, pastatomus ir pakabinamus), armonikus, smuikas, klernetas ir kitus muz. instrumentus, britvas ir kas reikalinga prie skutimo, santuvus — dubeltaukas ir vienskyles, revolverius, peilius ir daugeli kitu daiktu. **K i e k v i e n a** p a r d a v i n i g v a r a n t u o j u .

Kiekvienas ko nors norintis turi nurodyti koki daikta nori, aplamai aprasyti, paveizdan, laikrodeli — ar prie darbo, ar ne, auksini, sidabrinį ar kitoki, diduma ir kiek nori atideti pinigų. Tas pats ir su armonikais, knygomis ir kitais daiktais. Katalogai parsieina labai brangiai padaryti, taigi aš jums pigiau galesiu parduoti negu kiti su katalogais. Pinigus ir laivakortes isperku konoteisingiausiai ir greiciausiai, ta gali paliudyti tie, kurie yra jau siunte per mane. Teipgi laikau agentura visu lietuvisku laikrasciu Amerikos ir Europos ir duodu prieda prie ju tam, kas pasiuncia prenumerata daugiau kaip uz viena.

Kreipianties per laiska, visada indekite ir marke atsakymui.

**P. M. Kaitis**  
281 W. North Ave. Chicago

**Vakarinė mokykla.**

Jono Welsh, ant kertės Ketvirtos ir Dauphin gatvių. Mokslas dykai. Atsibuvo kas panedelis, utarninkas ir sereda, nuo 7:30 iki 9:30 vakare.

Ella J. Finley  
Mokintoja.

Gerl dantis yra neatbutinai reikalingi gerai sveikatai, todėl nuiek pas dentista

**Dr. J. I. Halpern**  
868 N. 6-th St. Philadelphia, Pa.

Jis sutvarkis tavo dantis uz zema preke. Traukia dantis be skausmo, indeda naujus. Kalba lenkiskai.

Valandos: Dienomis 9 iki 8 vakare. Nedėliomis 9 iki 4 vak.

**Geriausias Lietuviškas PHOTOGRAPHISTAS**

Atlieka darba artistiskai. Iš mažu padaro didelius paveikslus. Kožnas gali išsirinkti photographijai kokia nori praba, o bus kuogeriausia padaryta, nes yra visokios mašinos. Nutraukia namus, storus, nabašnikus ir tt. Norinti mokintis fotografuoti atsišaukit.

J. Drizas, 500 S.2 st., Phila, Pa.



Telefonas: Bell Lombard 46-49  
Keystone Main 70-81 A

Wholesale pardavinetojas tikrai geriausiu užu-bežniu ir miniu vynu, k-

kieriu ir šnapso visoje Philadelphiaj, Pa.

**Simon Borowski**

Pardavineja butelkomis  
**Tannhaeuser Beer**  
Adresas toks:  
736 So. 3-rd Str., Philadelphia, Pa

Jei kam reikia kokiū nors gerynu, atsilaukykite pas ji, o busite pilnai užgamedinti



**J. M. Makurat**  
Graborius ir Balsamuotojus  
Atleku viską atakančiai, gerai, greitai ir pigi  
3112 Richmond St., Philadelphia  
Tel.: Keystone 4275 D. east.

Bell phone: Frankford 451 D.

**George S. O'Connor**  
4464 RICHMOND ST.  
PHILADELPHIA, PA.  
PLUMBERIS.

Pertaiso gaza ir sutvarko kitus daiktus reikalaujančius taisyimo. Teipgi instalo gazo, guro ir silto vandens silumus

**GERA PROGA**

Mes išmokinam fotografistus nus vyrus į labai trumpą laiką mažą atlyginimą.

**J. POMERANTZ**  
739 S. 2-nd St., Philadelphia,

KIEKVIENAS, kuris ateis pas

**A. Margulis**

pirkti vynu, arieklos arba kitų gėrimų, aplaukus gražią dovaną — puikų plėčekelį degtinėms, Pamėginkit tikrai rusiškų gerimų — visada nardis

Kalbam rusiskai ir lenkiskai

**A. MARGULIS**  
N.E. cor. 4th & Monroe Sts., Phila

127  
**DR. RICH "PAI" EXPELL**  
Stipreni muskulai ta...  
ro nesuteiks, jel tavo...  
nalkys reumat  
**PAIN EXPE**  
...  
F. A. Richter & Co.  
Temptant Inkaro...  
...  
Lietuviai, visokios...  
... savo vertelgas.  
... kreipkitės pas:  
**L. A. Ostapov**  
Lietuviški-Lenkiskas C...  
3336 E. Allegheny Ave.,  
...  
S. KONIECZN  
3131 Richmond St., Ph...  
ARTISIAS-SKAPTOB...  
Dirba  
Altruizni, korelyvijas ir kitas...  
... Teipgi karunes, sau...  
... darbus. Kreipkit

**Geriausias Lietuviškas PHOTOGRAPHS**

Atlieka darba artistiskai. Išmano didelius puvėklus. Kompozicija išsirinkti photographijai kokybė, o bus kuogeriausia paslauga yra visokios mašinos. Nuotraukos, storus, nabašnikus ir t. t. Intimi mokintis fotografuoti atsiųsiu. J. Drizas, 500 S. 2 st., Philadelphia.



**Simon Borow**

Pardavineja butelkomis Tannhaeuser Beer. Adresas toks: 36 So. 3-rd Str., Philadelphia.



**J. M. Makura** Graborius ir Balsamodarys. Iteku viską atakančiai, gerai, gerai. 112 Richmond St., Philadelphia. Tel.: Keystone 4275 D.

Bell phone: Frankford 451 D. **George S. O'Connor** 4464 RICHMOND ST. PHILADELPHIA PLUMBERIS.

Pertaiso gaza ir sutvarko kitas reikalanjančius taisyso. Taiso so gazo, garo ir šilto vandens.

**GERA PRO**

Mes išmokinam fotografuoti vyrus į labai trumpą laiką atlyginimą. J. POMERANTZ 39 S. 2-nd St., Philadelphia.

KIEKVIENAS, kuris ateis pirkti vyno, arielkos ar kitų, aplankys gražią dovaną. Plėčkelę degtines, Pamiškai rusiškų gerimų — viską. Kalbam rusiškai ir lenkiškai. A. MARGULIS N.E. cor. 4th & Monroe St.

**DR. RICHTER'S "PAIN-EXPELLER"**

Stipresni muskulai tau nieko gero nesuteiks, jei tavo organizmas naikys reumatizmas. **PAIN EXPELLER** gerai įtrintas tuojaus sumažina skausmą ir prашalina visas jo priežastis. 25 c. ir 50 c. visose geresnėse aptiekose. F. A. Richter & Co. New York



Lietuviai, visokiuose reikaluose remkit savo vertelgas. Reikalui atsižadus kreipkitės pas:



**L. A. Ostapowicz** Lietuviškai-Lenkiškas Graborius. 2636 E. Allegheny Ave., Phila., Pa. Telefonas Bell 397 Kensington.

**S. KONIECZNY** 3131 Richmond St., Phila., Pa. **ARTISTAS SKAPTORIUS** Dirba Altorius, kozelnyčias ir kitas bažnyčios itaisas. Teipgi karunces, šarpas ir kitus dr-sėiu darbus. Kreipkitės prie jo!

**Knygų Sankrova Broliu Brown.**

Knygos parsiduoda už papigintą prekę.

Nėra geresnės dovanos ant švenčių, kaip knyga, arba rankius knygų. Mes turime daugybę knygų lietuviškoje, rusiškoje, vokiškoje, angliškoje, prancūziškoje ir kitokiose kalbose. „Kovos“ skaitytojams, kurie atsineš išsikirpę šią apgarsinimą, perkant knygą nuleisime tam tikrą procentą. Pas mus gali susikalbėti arba parašyti rusiškai, lenkiškai ir angliška.

Adresuokite šiuo adresu: **BROWN BROS. Book Store** N. E. cor. 5th & Pine sts. PHILADELPHIA, PA.

Bell Phone 2477 Keystone 4269 A **ALEX. KOZUCHOWSKI**

Didžiausia sankrova arielkos, vyno, likierio, vietinių ir iš užsienio. Alus butelukuose Szmidt'o bravoro. Dirbtuvė minerališkų vandenų. Kalbam lietuviškai, lenkiškai, ruska ir angliška. 2728 E. Allegheny Av., Philadelphia.

Geriausios visos Philadelphiaj Rusiškai-Turkiškos Pirtys 15 ir 25 centas. Šiltos ir šaltos vanos 15 c. Atdaros kasdien iki 12 val. nakties. Seredomis moterims nuo 1 val. po piet. **SOL. GOODMAN** 211-13 Vine St., Philadelphia, Pa.

**Tik viena aptieka** visos Philadelphiaj kur galima susikalbėti lietuviškai ir apturėti teisingus vaistus. Didžiausia krajava aptieka D ro Pharmacy J. PINONZEK, kurioj darbuojas teipgi krajavas aptiekorius S. JONKUS (lietuvis). Gita gausit visokių Itekarstų. Rašit vienada daktara. 2984 RICHMOND ST., PHILAD A.

**NAUJAS ISZRADIMAS** Sustiprinimui ir užlaikymui plaukų. Tūkstančiai pliku žmoniu atgavo puikius plaukus, sulauko slinkima plaukų. Duodam roda DYKAI per laiška, kaip išgydyt slinkima plaukų, puškus, didervines, niežus ir lytiska bruda. Nuo koju užtrina tik 10c. Mesturime daug padėkavoniu laišku visokiu tautyčėiu. Tuojaus rasyk pas mus: **J. M. BRUNDZA Co:** 996-998 BROADWAY, BROOKLYN, N. Y.

Keystone Phone Main 14-28 Bell Phone Lombard 2506 A. **VISIEMS ŽINOMAS DR. PHILIP ROVNO** 423 PINE ST., PHILADELPHIA, PA. Priėmimo { Iki 10 iš ryto. Nuo 2 iki 3 P.M. valandos: } Nuo 6 iki 8 vakare. Galima susikalbėti rusiškai ir lenkiškai.

Daktariškas patarimas **DYKAI** **Dr. Kimmelman'o Aptiekoje** N. W. cor. Front & Christian St. Priėmimo valandos: Nuo 8 iki 9 ryte. Nuo 5 iki 7:30 vakare.

Lietuviškai-Lenkiškas Fotografas **JOHN BODZIAK** atlieka darba geriausiai ir pigiausiai. Pamėginkit nusiimt savo paveikslą pas mus, mes jums padarysim gerai. 3060 RICHMOND ST. PHILAD A.

**G. W. Kownacki** 2372 Orthodox St., Philadelphia, Pa.

**Sallunas ir Vynyczia** Geriausi Amerikoniski ir užrubežiniai Vynai, Likieriai, Arielkos ir Cigarai. Atsilankykit pas tautietį!

**EDWIN M. SIPE** PLUMBERIS ir PEČIŲ INŽINIERIUS 2712 E. Allegheny Ave., Philada. Mano darbas gali but matomas naujoje svetaineje ant E. Allegheny Ave.

**ST. KEMPA** 2804-06 Allegheny Ave., Philadelphia, Pa.

Pristato vežimus veselioms, krikštynoms, pagrabams ir tt. Jis yra vienintelis tikras ir teisingas tautietis. Prekes prienamos. Keystone Telefonas: East 42-65-A.

**Kas užsiraszys "Kova"**

metui laiko, gaus dovanų dvi puikias knygutes, **Svajus ir Gyvybe**, kurias parašė eilemis Jonas Viskoška. Kas užsiraszys "Kova" pusel metų, gaus dovanų vieną knygutę — **Svajus**. Minėtas knygutes paaukavo autorius LSS. naudai; — "Svajaus" 700 knygučių, ir "Gyvybės" 300 knyg. Norinti minėtas knygutes nusipirkti, gali gauti "Kovos" administracijoje, pristūnčiant už abidvi 50c., arba 40c. už "Svajų", o 15c. už "Gyvybę", perkant skyrtum.



Pirkejas atsinešes arba atsiuntes šita iškarpa, gaus 10 per cent pigiau. Labai paranku. Visi juos rinkit.

**ATKREIPKIT ATYDĄ** ir pirkit visus trunkus geriausioje vynu sankrovoje. Mes turime daugybę užsienio ir vietinio gerimu. **Degtinė** { kvorta nuo 50 centų iki vienam dol. 50 cent. gallonas nuo 1 dol. 75c. iki penki dolerių } **California Brandy** { kvorta 65 centų iki 2-ju dol. gallonas 2 dol. 50c. iki 5 dol. } **California Vynas** nuo 30 centu iki 1 doleriui 55 c. **ARAKAS (Rum)** nuo 75 centu iki dvieju doleriu. Veselioms perkant, duodam pigiau. Pirkejas duodame gražias dovanas. Kalbam li-tuviš., lenk., ruska ir kitaip.

**B. Z. JESSAR.** 1748 Orthodox St. Frankford Philadelphia, Pa.

**M. Rosenbaum,** **SENIAUSIA** Lietuviška Banka Philadelphiaj, Pa. **Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų.** Išmaino pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai. **Agentūra geležinkelių tikiety.** Parduodame geležinkelių tikietus į visus miestus Jungtinių Valstijų. **605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.**

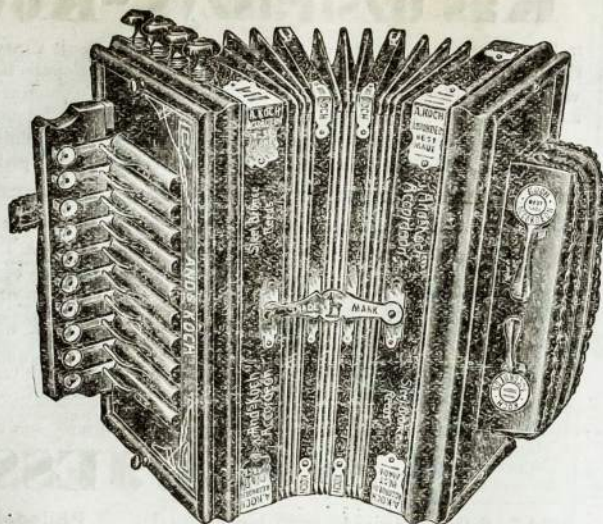
**Stefan Papiernik** LAIVAKORČIŲ IR PINIGŲ AGENTAS.



Lietuviai, kam gi Jums siuntinėt savo pinigus arba pirkt laivakortes kur pas kokius svetimtaučius, kur negalit žinot ar nueis pinigai ar pražus. Kam savo pinigus ant vėjo leist kart galit visus savo reikalus atlikti pas savąj tautietį, ir tai toki, kuris Jums visados gero velija ir visados gatavas draugiškai patarnauti. Užtaigi su visokiais reikalais kreipkitės pas seną, istikimą Philadelphiaj bankierių **S. Papiernik,** 352 No. 23rd St., Philadelphia, Pa. Reikalauk paaiškinimų!

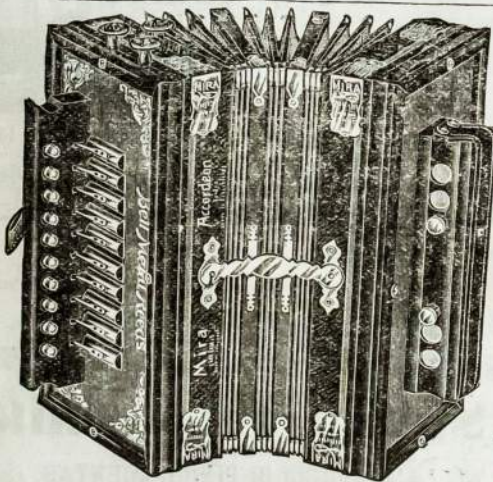
**Negirdeta proga** 'Kovos' agentai geram fotografui pradėt biznij. Grazi Studio ant pardavimo, rusais, lenkais ir lietuviais apgyventoj vietoj. Atsiliepkit į "Kovos" redakciją. gali gauti "Kovos" administracijoje kvitas rinkimui preniū miera-tos už "Kovą".

Sitos pigios prekes tiktai ant trumpo laiko!



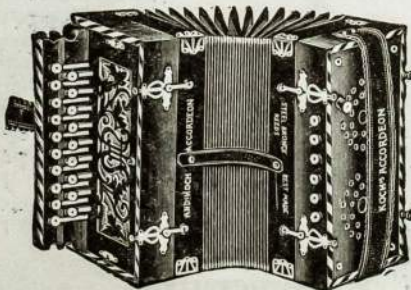
No. M. 24. Puiki armonika, A. Kocho isdirbimo isz Trossingen, Vokietijoje. 7 col. ir viena ketvirta pločio, 12 ir pusė colių akszčio, krasztai isz juodo heboninio medžio, aptaisai isz nikelio, trejos skurinės dumples, ant kampų patentuoti apsaugotojai dumplių, sidabriniai padabinimai, 10 perlinių raktų, 4 eilės balsų. Mūsų prekė tiktai

\$ 7,30



No. M. 25. Isz A. Kocho dirbtuvės armonika 12 ir viena ketvirta colių akszčio, 7 ir pusė colių pločio, krasztai isz heboninio medžio, trejos dumples, nikelio aptaisymai, tarpai prieaisa, kad graujiant balsas drebtų; 10 nikelinių raktų, 3 eilės balsų. Mūsų prekė tiktai

\$ 2,75



No. M. 27. Vienniszkoji armonika, kurios atsižymi savo puikiu balsu. Virszų isz mahogoninio medžio, ties balsais puikiai iszpjautyta, skurinės dumples, misinginiai arba nikeluoti aptaisai, 10 perlinių raktų prie balsų ir pusbalsių dviejose eilėse, 6 basai, variniai balsų lieziuvėliai. Prekė —

\$ 10,05.

Su plieniniais lieziuvėliais

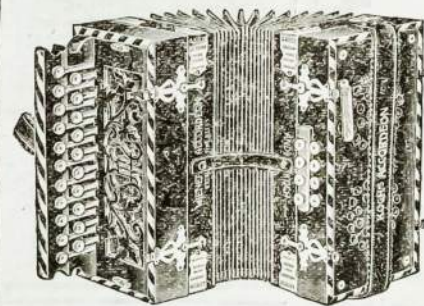
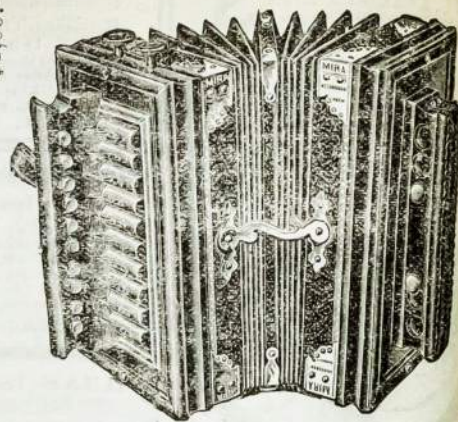
\$ 12,75

Užsteliuojant visados paminėkite su variniais, ar plieniniais lieziuvėliais norite.

Reikalaujantiems paisyšime didžiausią iliustratą katalogą vissių prekių. Adrisokit: Dept. No.1 Atlas Trading Ass'n, P. O. Box 722 416-418-420 S. Broad St., Philadelphia, Pa.

No. M. 26. A. Kocho isz Trossingen isdirbimo armonika 10 X 6 colių, vyzsutos medžio virszų, dvigubos dumples, nikelio aptaisymai, 10 nikelinių raktų, 3 eilės balsų. Mūsų prekė tiktai —

\$ 1,65.



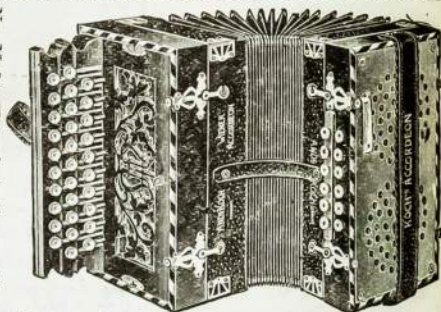
sai, variniai balsų lieziuvėliai. Mūsų prekė

\$ 10,95

Su plieniniais lieziuvėliais

\$ 14,20

No. M. 31. Vienniszkoji armonika, garsi savo puikiu balsu, 31 perlinių raktų trifose eilėse prie balsų ir pusbalsių, 12 basų, plieniniai balsų lieziuvėliai. Ant sztinu armonikų galima višų ką isz nu-

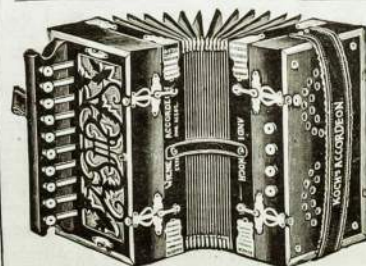


ty grajyti. Mūsų prekė

\$ 22,75

No. M. 32. Tokio pat isdirbimo kaip M. 31, tik didesnė ir garsesnė su 24 basais. Prekė —

\$ 30,45.



No. M. 28. Vienniszkoji armonika su labai puikiu balsu, virszų isz mahogoninio medžio, ties balsais puikiai iszpjautyta, skurinės dumples, misinginiai arba nikeliniai aptaisai, 10 perlinių raktų, 4 basai, variniai balsų lieziuvėliai. Prekė \$ 6,30. Su plieno lieziuvėliais \$ 7,45.

No. M. 30. To pat skyriaus kaip M. 29, tik didesnė ir garsesnė, su 18 basų, variniai balsų lieziuvėliai. Prekė —

\$ 12,15.

Su plieniniais balsų lieziuvėliais

\$ 15,55.

Visados paminėkite su plieniniais ar variniais lieziuvėliais norite.



Ir Ne

Kaip žinoma, Pensylvanijos valsininkai. Šįmet sau prezidentu Pensylvanijos valsininkai atsiskaukė j visuomenės laičių, kurių skaičius, kad tų nelaimingų amerikiečiai angleki intelligence) ir dėlto kaip kad ršikuriosio nės. (Visas tas sakim also that about 80 pminers above the average the need of the established standard norėta stačiai pasaky nimas. Bet ir to užt

Amerikiečiai — dėlto jų reikalai maž reiks daugiau valgt, viams nelaimingiems